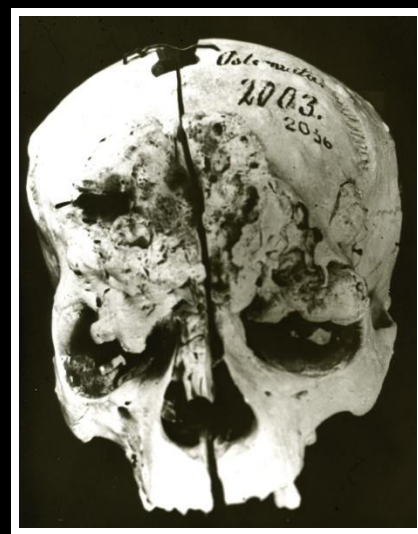

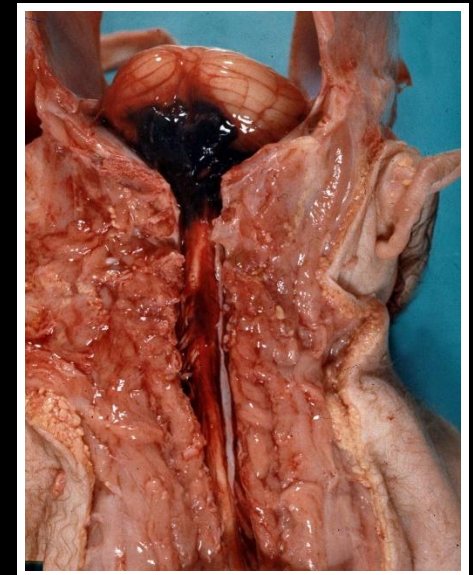
Patologie

Nemoci pohybového ústrojí. Patologie nervového systému.

Jaroslava Dušková

Ústav patologie 1.LF UK a VFN, Praha

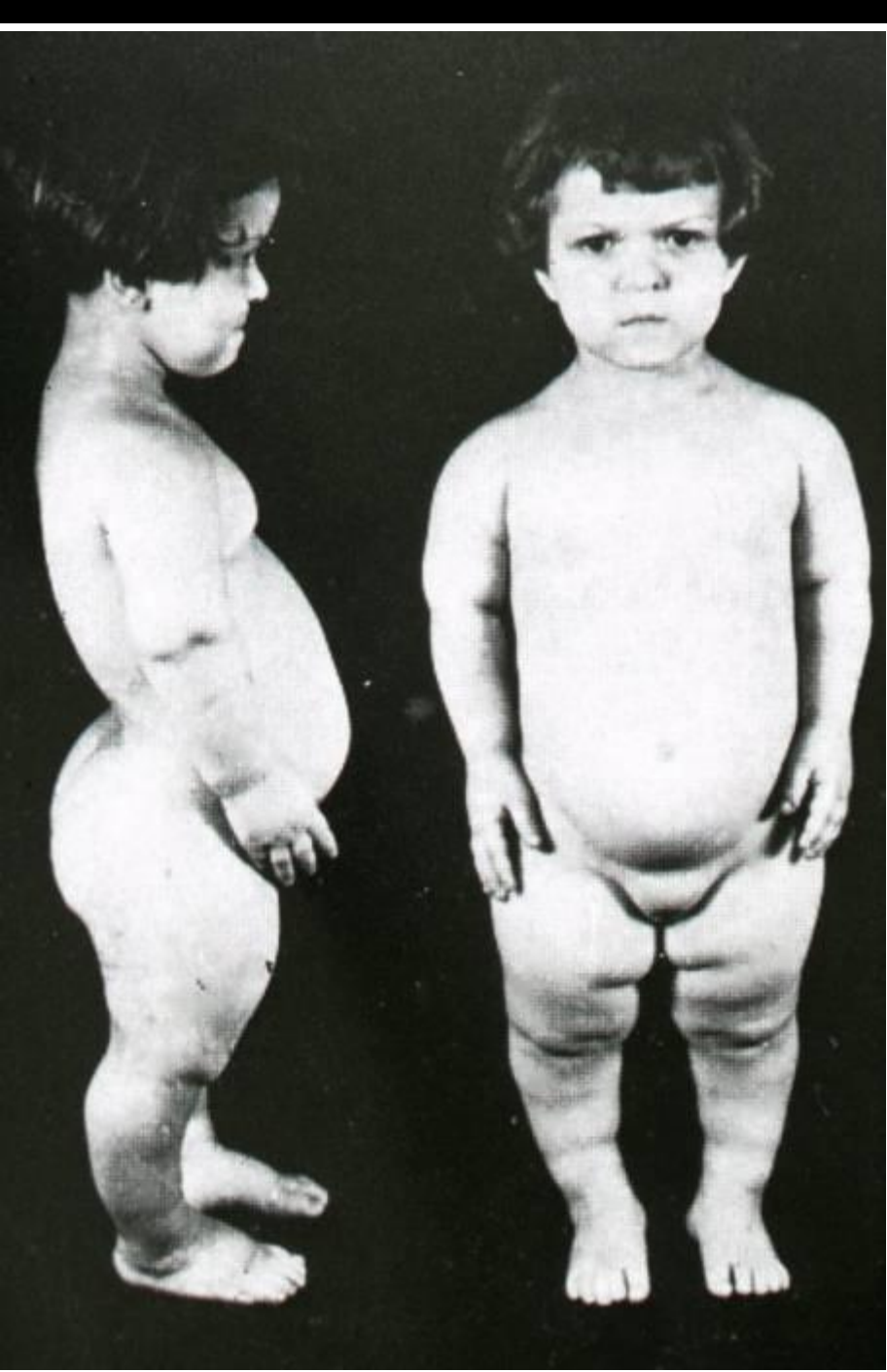
Nemoci kostí

- ❖ **vrozené poruchy vývoje skeletu** (rozsáhlá dále členěná skupina vzácných onemocnění: příklad: achondroplazie)
- ❖ **metabolické osteopatie** (rachitis, osteomalacie, fibrózní osteodystrofie, renální osteopatie..)
- ❖ **osteoporóza**
- ❖ **zlomeniny a jejich hojení**
- ❖ **záněty kostí** (hnisavá a tbc osteomyelitis, syfilis kostí)
- ❖ **nádory kostí** (benigní: osteom, osteoidní osteom, chondrom, osteochondrom; maligní: osteosarkom, chondrosarkom, Ewingův sarkom)

Achondroplázie

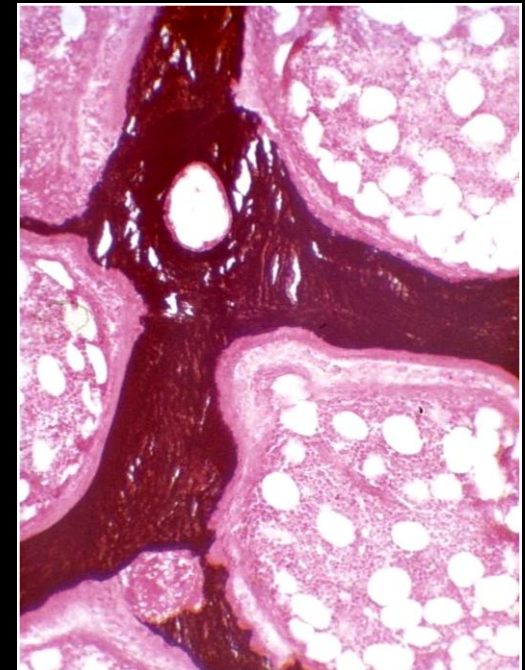
- ❖ autosomální dominantní dědičnost
- ❖ mutace genu kódujícího receptor pro růstový faktor fibroblastů
- ❖ zastaven růst kostí vznikajících z chrupavky
- ❖ dysproporcionální trpaslictví – krátké končetiny, velká hlava
- ❖ osifikace na vazivovém podkladě je normální

Stavba kostí zdravého jedince – orientační hodnoty

- ❖ objem kostních trámců 20%
- ❖ povrch trámců krytý osteoidem
- ❖ objem osteoidu < 2%
- ❖ šířka trámců 200 μm
- ❖ počet osteoklastů 0,2/mm²
- ❖ míra kalcifikace 0,5 $\mu\text{m}/\text{den}$

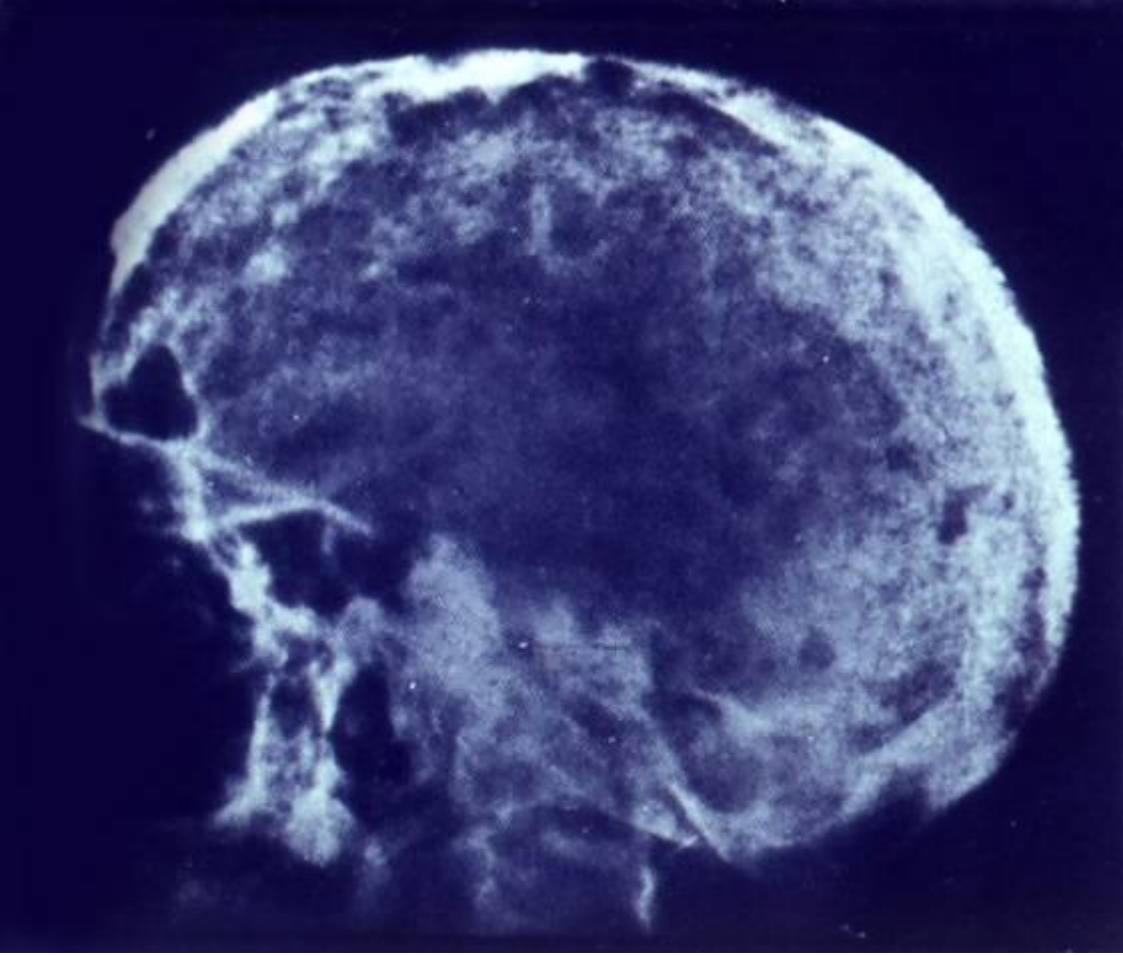
Rachitis (křivice) a osteomalacie

- ❖ **Rachitis:** deformace kostí vznikající při **nedostatku vitamínu D v době růstu:**
 - měknutí lebky – craniotabes rhachitica, caput quadratum
 - ptačí hrudník – pectus carinatum
 - zduření kostochondrálních spojů - rachitický růženec
 - zúžení pánve – porodní překážka
 - deformity dlouhých kostí – coxa a genua vara a valga
- ❖ **Osteomalacie:** demineralizace kostí z **hypovitaminózy D výlučně u dospělých**
 - na kostech se tvoří osteoidní lemy a deformity (vpáčený hrudník, zúžení pánve, deformity dlouhých kostí, event. patologické fraktury)
 - příčiny:
 - nedostatečný příjem tuků a vit D v potravě
 - malabsorpce (celiakie, nemoci žlučových cest a pankreatu)
 - familiární hypofosfatemie, Fanconiho syndrom
 - intoxikace : fluor, aluminium, difosfonáty, i léky – antikonvulziva, antacida...)

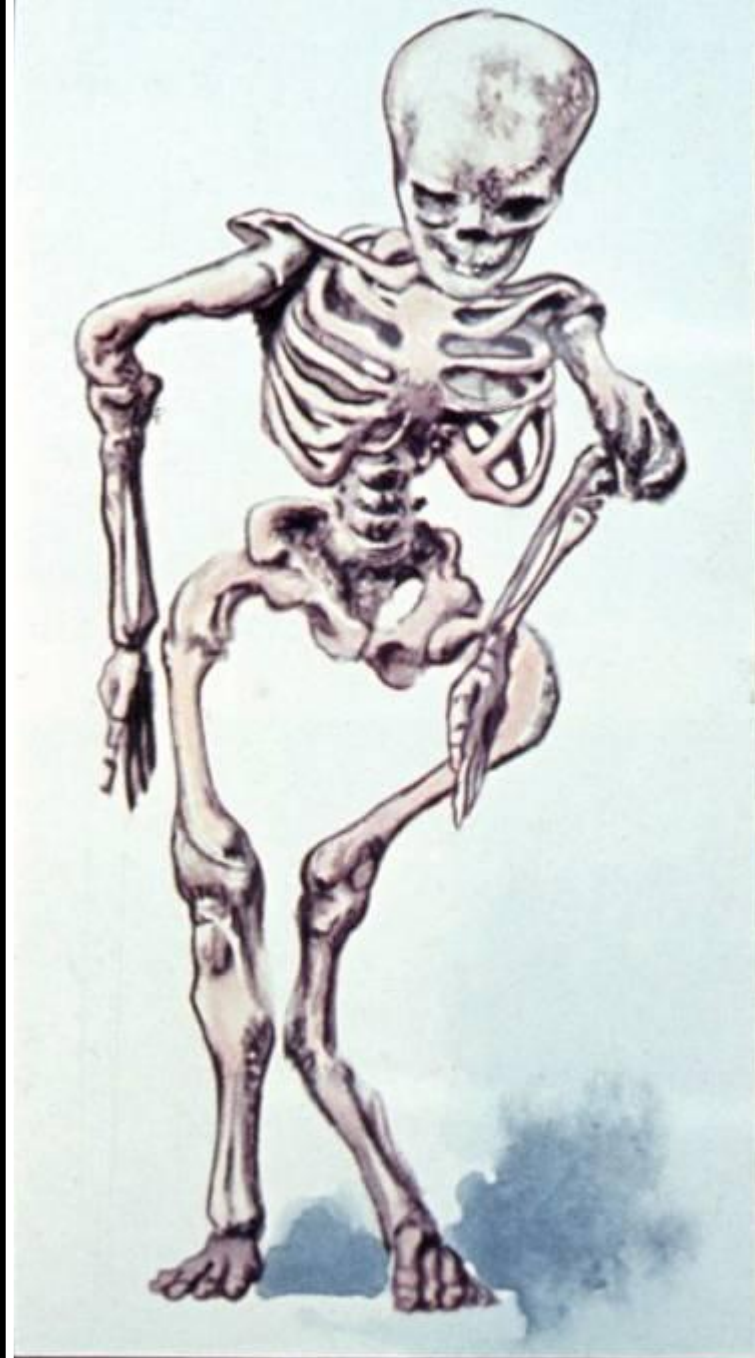
Osteitis fibrosa cystica

von Recklinghauseni

- ❖ adenom nebo hyperplazie (výjimečně i karcinom) příštítného tělíska
- ❖ deformity a hnědé tumory – osteolytická prokrváčená ložiska v kostech až patologické fraktury
- ❖ hyperkalcemie
- ❖ ledvinné kameny, zácpa, únava, nausea, slabost
- ❖ bolesti kostí a patologické fraktury

Osteitis fibrosa cystica von Recklinghauseni

Von Recklinghausen's Case of Generalized Osteitis Fibrosa

Renální osteopatie

- ❖ pokles glomerulární filtrace u ledvinných onemocnění – retence fosfátů
- ❖ nízké hladiny vitamínu D
- ❖ snížené vstřebávání kalcia
- ❖ v kostech změny jako u osteomalacie kombinované s fibrozní osteodystrofií

Osteoporóza – atrofie kostí

- ❖ objem kostních trámců méně než 15%
- ❖ kortex méně než 0,5mm
- ❖ trámce méně než 200 μm
- ❖ celková x lokální

Osteoporóza – rizikové faktory

- ❖ indoevropská a asijská rasa
- ❖ pozitivní rodinná anamnéza
- ❖ krátká postava a nízká hmotnost
- ❖ malý příjem vápníku
- ❖ kouření
- ❖ alkohol
- ❖ nízká fyzická aktivita
- ❖ resekce žaludku, střeva
- ❖ časná menopauza
- ❖ užívání antikonvulziv, steroidů

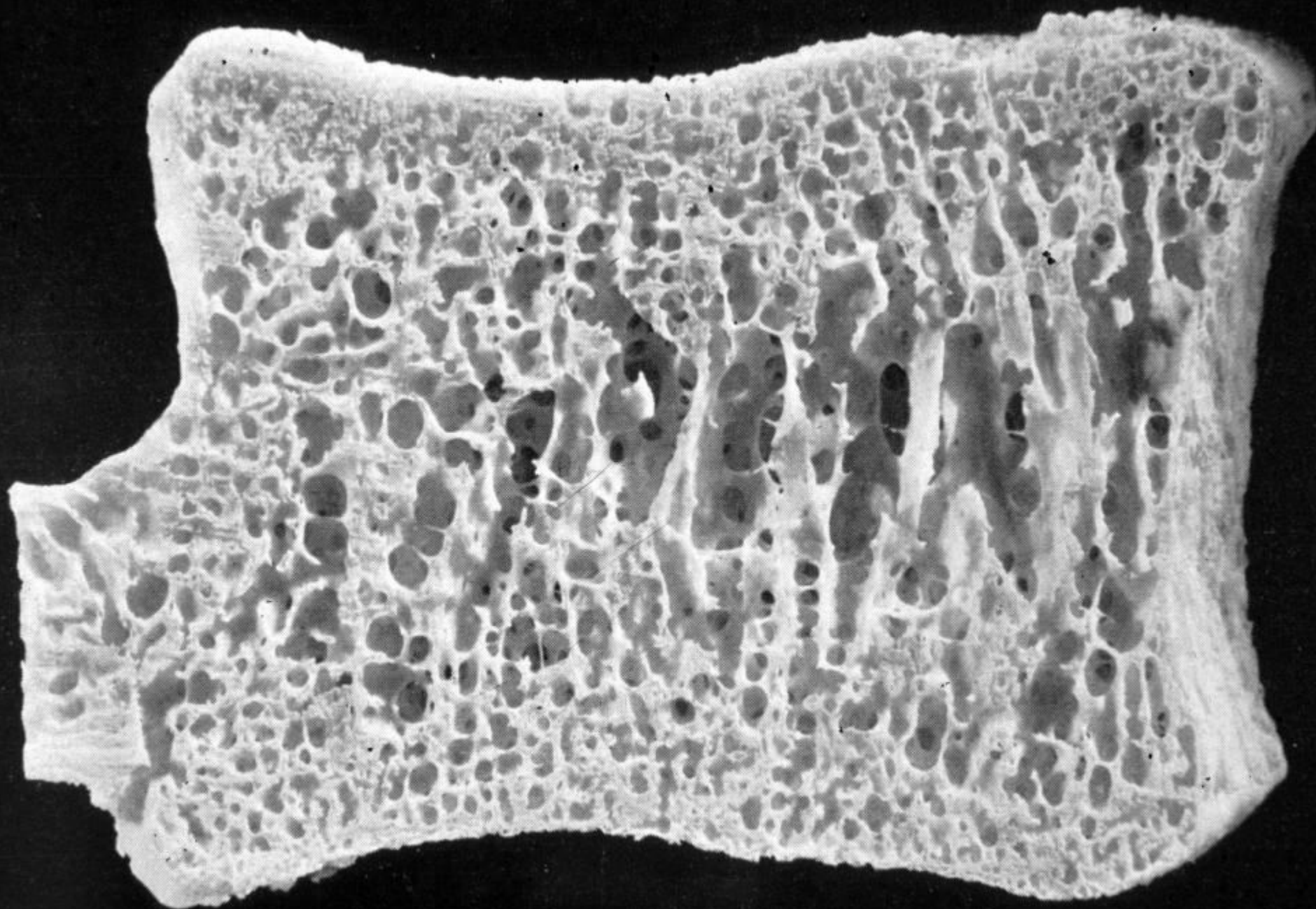
Klasifikace osteoporózy

Typ I

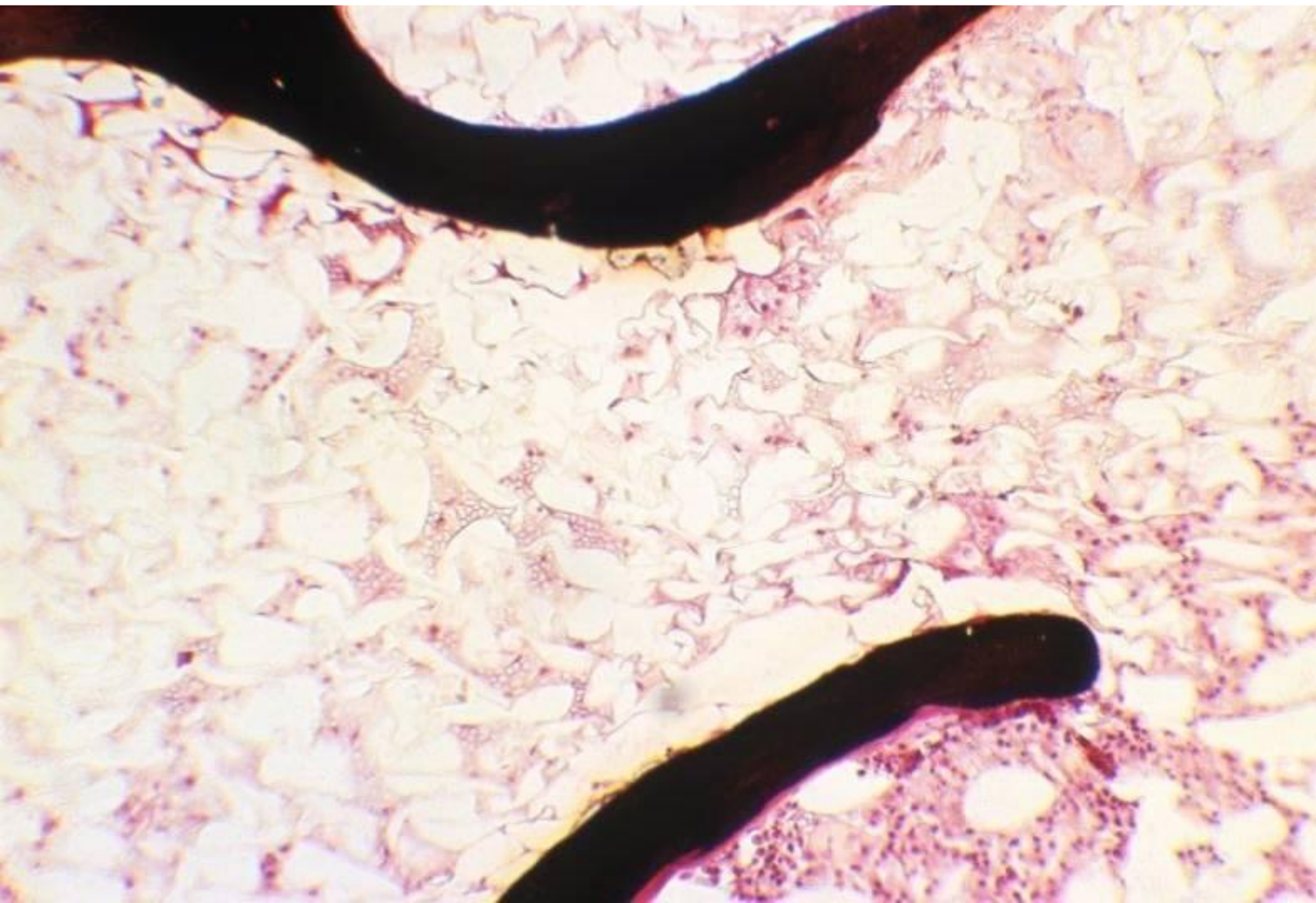
- ❖ menopauzální
- ❖ 50-70let, ženy
- ❖ rychlá atrofie trab. kosti
- ❖ fraktury radia, obratlů
- ❖ sníž. fce parathyr.
- ❖ sníž. resorpce Ca
- ❖ sníž. metab. vit. D

Typ II

- ❖ stařecká
- ❖ nad 70let, ženy:muži 2:1
- ❖ atrofie trab.&kortik. kosti
- ❖ fraktury obratlů, femuru
- ❖ zvýš. fce parathyr.
- ❖ sníž. resorpce Ca
- ❖ sníž. metab. vit. D

Osteoporosis

Zlomenina

def.: porušení kontinuity kostní tkáně

Z hlediska patogeneze:

- **traumatická** : kost je zdravá, působí nepřiměřené mechanické vlivy
- **patologická** : pevnost kosti je snížena patologickým procesem (osteoporóza, osteomalacie, cysty, nádory primární i sekundární...)

Z hlediska morfologického nálezu

- ❖ **úplné - neúplné** (nalomení – infrakce)
- ❖ **nedisociované** (bez dislokace) - **dislokované**

Záněty kostí

- ❖ Hnisavá osteomyelitis - vznik
 - z okolí – zlomenina, zkažený zub, zánět středního ucha...
 - hematogenně (zejm. u dětí)
- ❖ probíhá jako flegmóna
 - tvoří se píštěle
 - hojení je protrahované
 - výsledkem může být pseudocysta
 - komplikací patologická fraktura
 - při dlouhém trvání píštěle karcinom kůže nebo sekundární (AA) amyloid.

Nádory kostí

- ❖ sekundární – metastázy jsou v kostech častější než primární (zejména karcinomů - zdroj: plíce, prs, prostata, ledvina...)
- ❖ primární
 - osteogenní – osteom a osteosarkom
 - chondrogenní – chondrom a chondrosarkom
 - nádory kostní dřeně (leukemie, myelom, Ewingův sarkom)

Osteom

Osteosarkom

- ❖ 10-20 let, 50-70 let
- ❖ metafýzy dlouhých kostí – femur, tibie, humerus
- ❖ rtg – elevace periostu
Codmanův trojúhelník

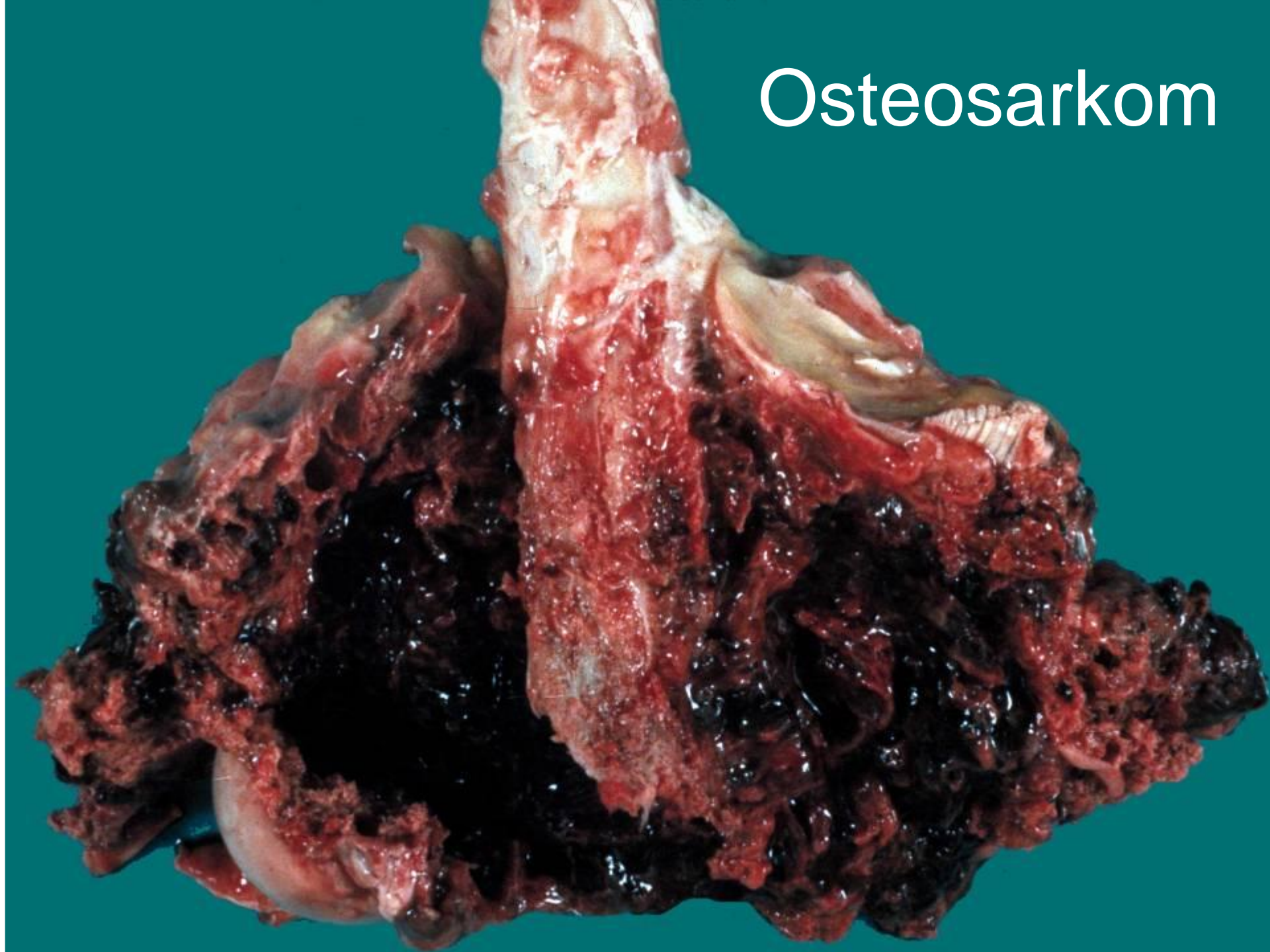

Osteo
sarkom

Osteosarkom

Chondrom

(enchondrom, periosteální chondrom)

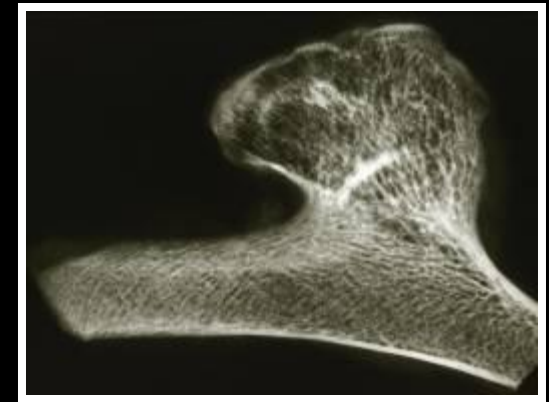
- ❖ 10-30 let
- ❖ tubulární kosti rukou a nohou
- ❖ humerus a femur
- ❖ rtg dobře ohraničené

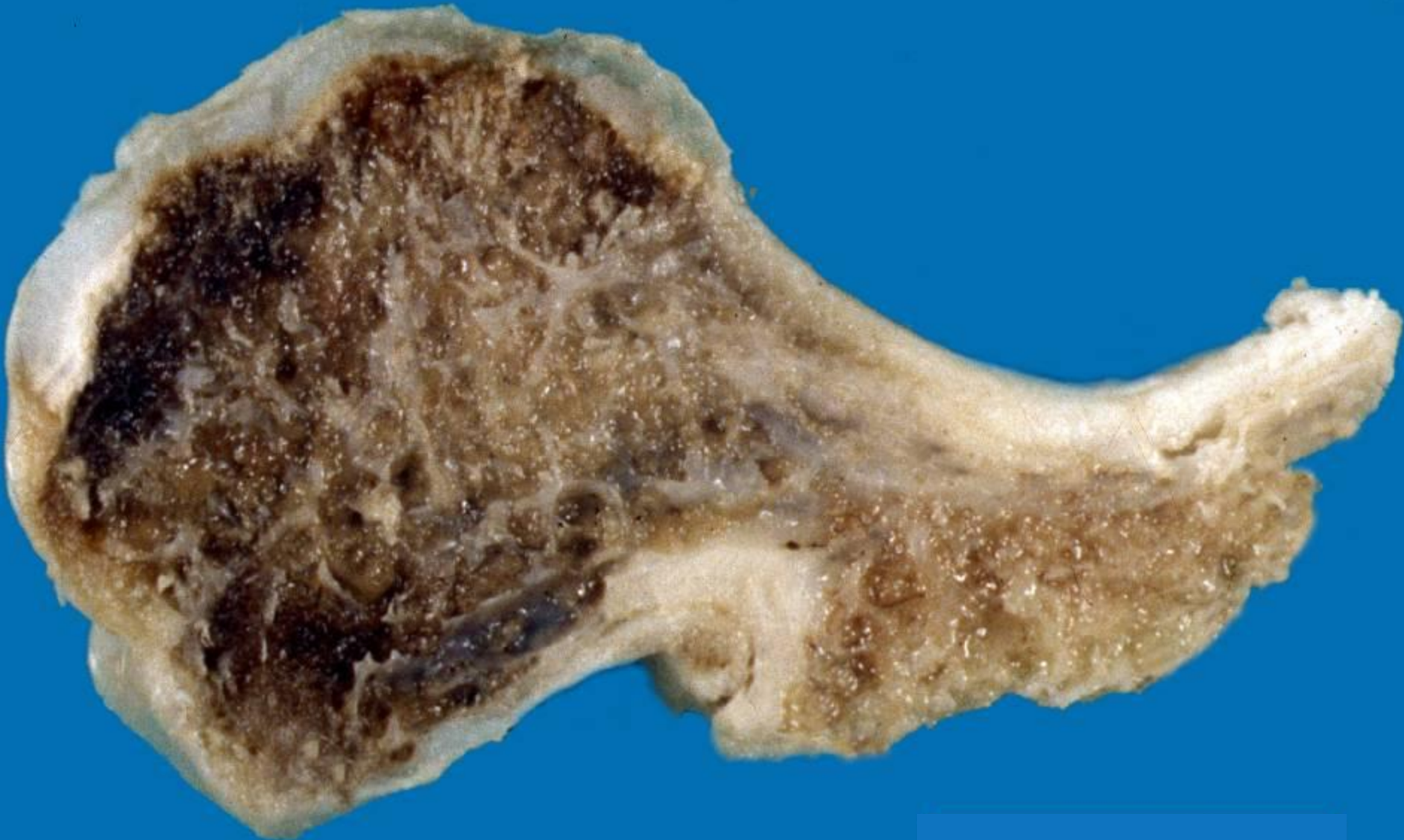

Osteochondrom

(solitární, mnohotný)

- ❖ první tři dekády
- ❖ metafýzy dlouhých kostí
- ❖ dlouhé kosti
- ❖ rtg stopkatý nebo sesilní na zevním povrchu kostí

Chondrosarkom

maligní tumor
z chrupavky

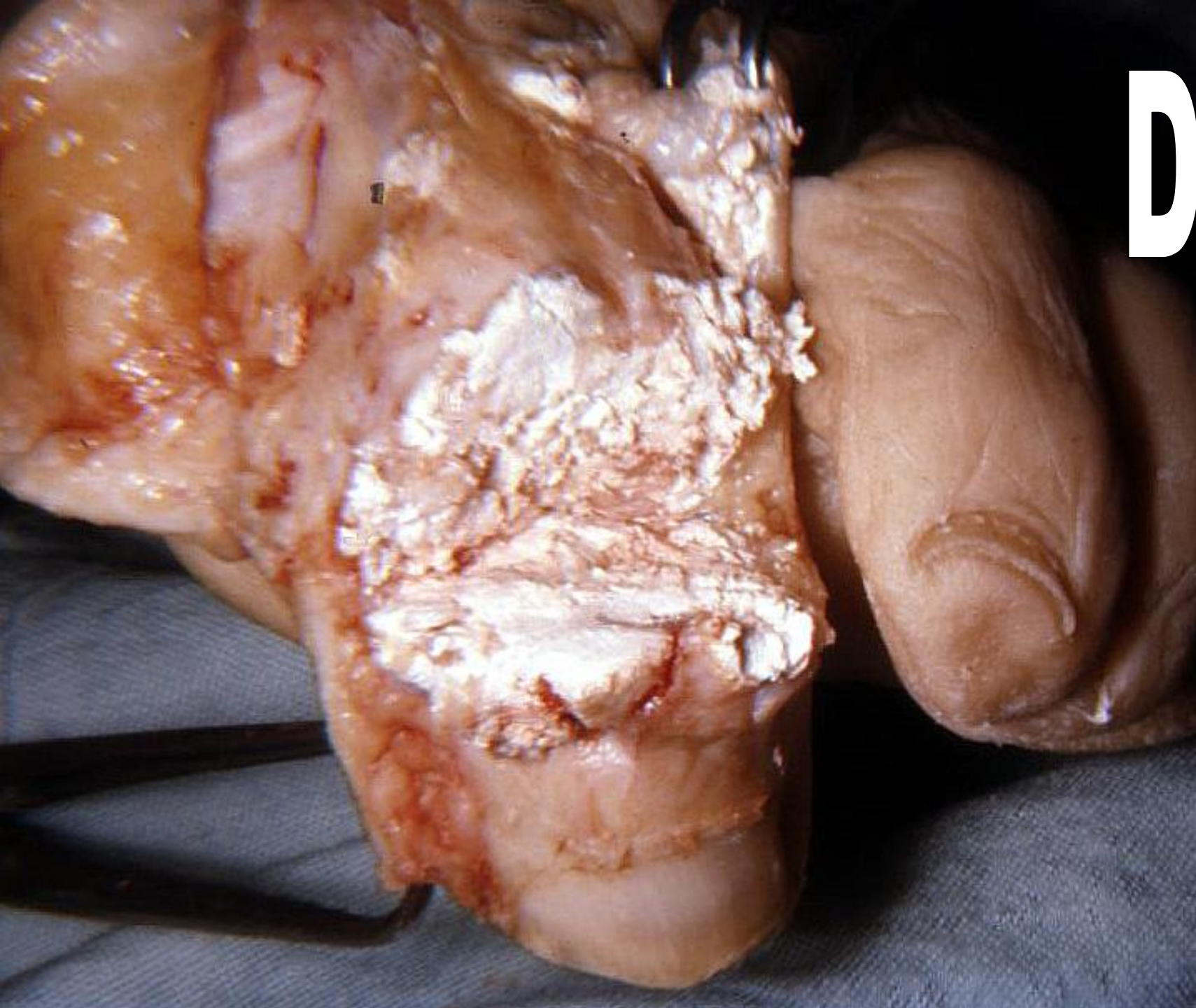
Patologie kloubů

Nemoci kloubů a šlach

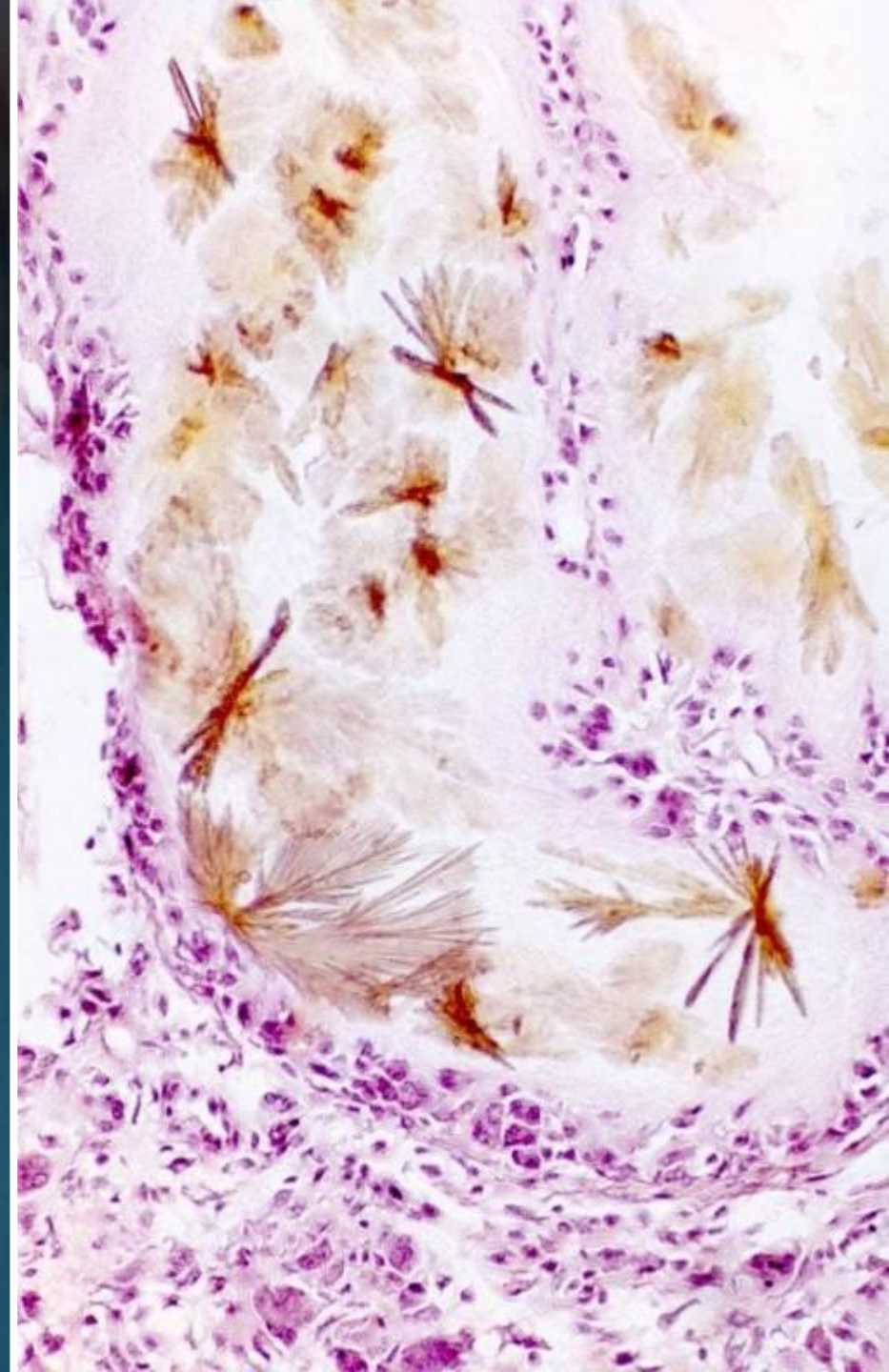
- ❖ vrozené poruchy vývoje kloubů (příklad: dysplazie kyčelního kloubu)
- ❖ deformity páteře (skolióza, kyfóza)
- ❖ spondylartróza
- ❖ dna
- ❖ záněty kloubů (revmatická, revmatoidní, infekční)
- ❖ nádory kloubů (vilonodulární synovitis, synoviální sarkom)
- ❖ záněty šlach a šlachových pochev (vč. bursitis)
- ❖ nádory šlach

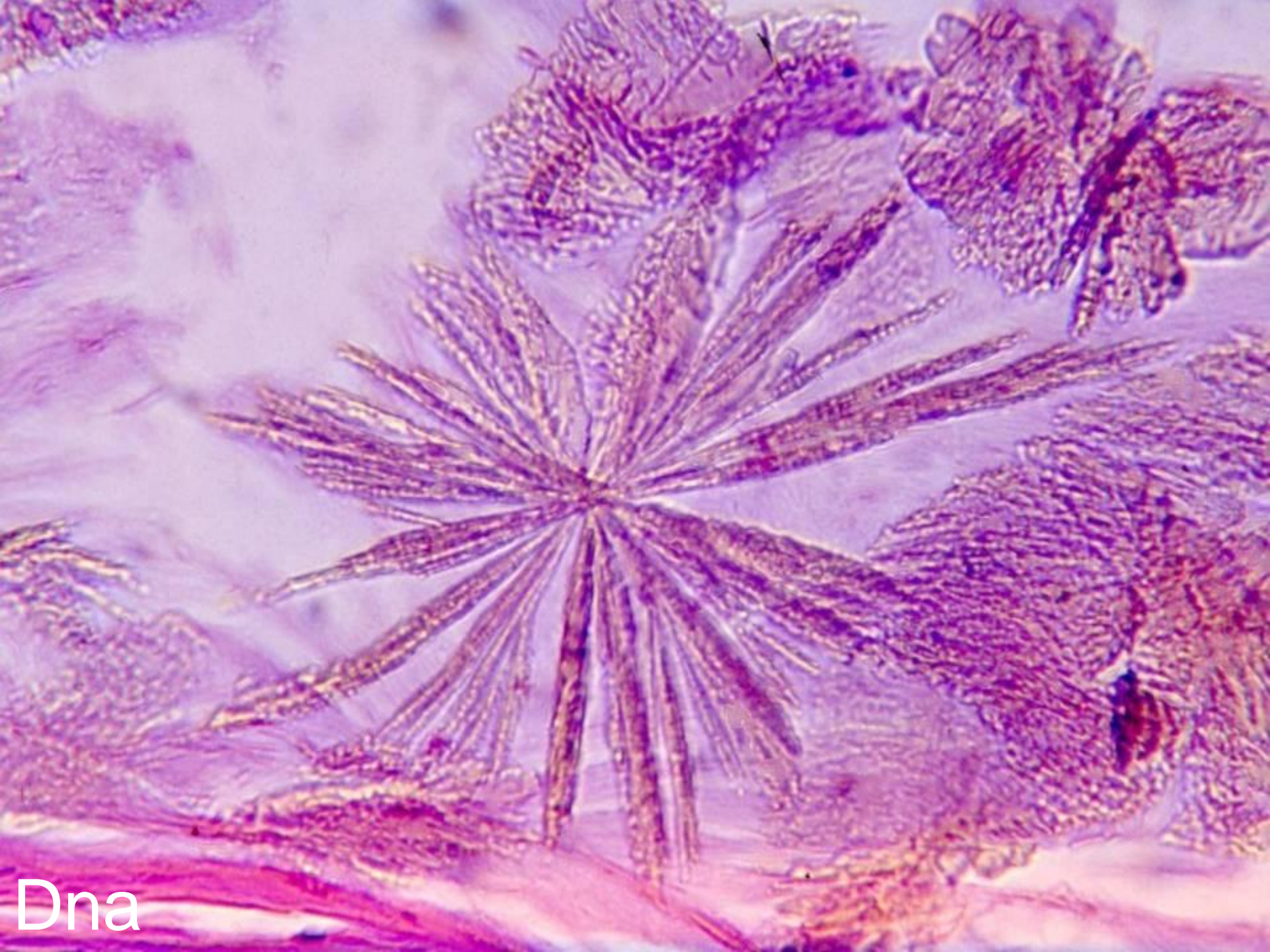
Dna

- ❖ depozice urátů kolem kloubů
- ❖ poruchy metabolismu urátů
- ❖ akutní – palce u nohou – velké
krystaly
- ❖ dnavé tofy – dlouhé jehlicovité
krystaly

Dna

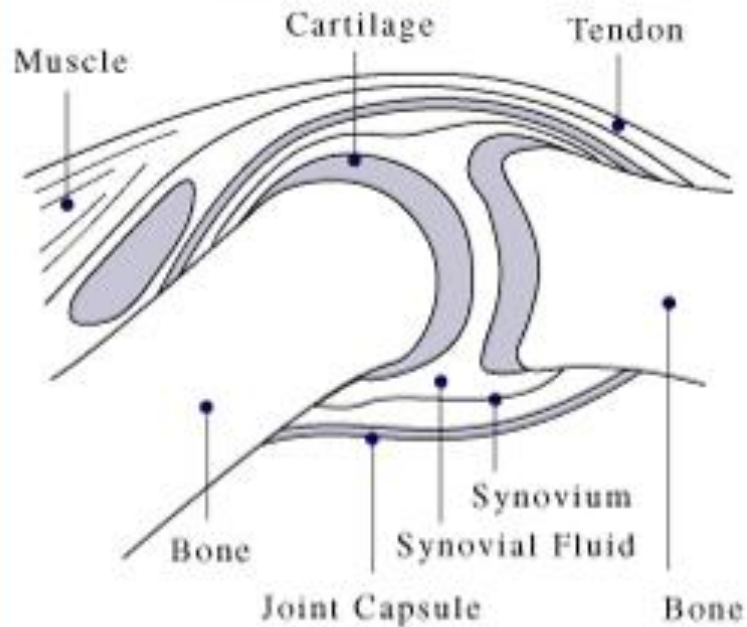
Dna

Revmatoidní artritida

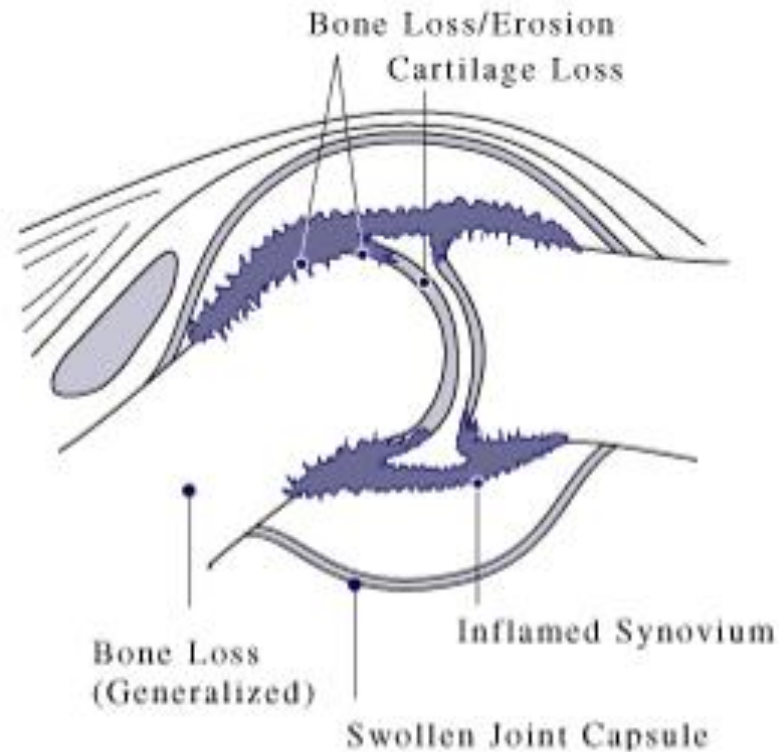
- ❖ zánět synovie sdružený s expresí HLA třídy 2
- ❖ fibrinosní exudát a zánětlivá infiltrace
- ❖ panus – granul. tkáň
- ❖ destrukce chrupavky a kosti enzymy panusu
- ❖ fibrosní srůsty a fúze kostí
- ❖ etiopatog.- im. porucha – EB virus? T-lymfocyty
- ❖ produkce autoantilátok – revmatoidní faktor

Normal Joint

Joint Affected by Rheumatoid Arthritis

A joint (the place where two bones meet) is surrounded by a capsule that protects and supports it. The joint capsule is lined with a type of tissue called synovium, which produces synovial fluid that lubricates and nourishes joint tissues. In rheumatoid arthritis, the synovium becomes inflamed, causing warmth, redness, swelling, and pain. As the disease progresses, the inflamed synovium invades and damages the cartilage and bone of the joint. Surrounding muscles, ligaments, and tendons become weakened. Rheumatoid arthritis also can cause more generalized bone loss that may lead to osteoporosis (fragile bones that are prone to fracture).

Ankylozující spondylitis-spondylarthrosis

- ❖ ankylóza kostovertebrálních a sakroiliakálních skloubení
- ❖ nehybnost dolní zádové páteře
- ❖ neg. revmatoidní faktor
- ❖ osifikace meziobratlových plotének – „bambusová páteř“

Ankylozující spondylitis-spondylarthrosis

Osteoarthritis - osteoartróza

- ❖ běžné degenerativní onemocnění kloubů – zejm. velkých zatěžovaných
- ❖ destrukce chrupavky
- ❖ chondrofyty, osteofyty, eburneace kosti
- ❖ zvápenění chrupavky

Osteoarthritis - osteoartróza

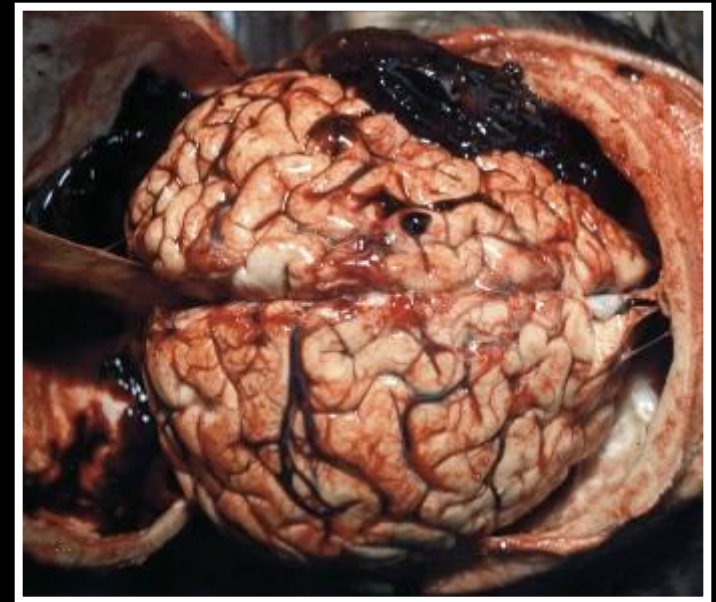
Nemoci šlach

- ❖ degenerativní změny ve šlachách jsou poměrně časté:
 - ganglion – útvar podobný tíhovému váčku bez synoviální výstelky, vzniká drážděním. Vede ke ztluštění a brání šlaše v hladkém pohybu
 - zvápenění nebo osifikace
- ❖ záněty šlach:
 - hnisavá, tuberkulosní, revmatická, krepitující tendovaginitis

Nádory kloubů a šlach

- ❖ z kloubní synovie a šlachových struktur mají obdobnou histologickou stavbu
 - benigní:
 - pigmentová vilonodulární synovitis – roste uvnitř kloubu
 - obrovskobuněčný nádor šlachové pochvy – vzniká ve šlaše nebo jejím pouzdře
 - maligní: synoviální sarkom
- ❖ do kloubů zasahují mnohé nádory z okolí

Patologie

Patologie nervového ústrojí

infekce, degenerace, cévní příhody

Jaroslava Dušková

Ústav patologie 1.LF a VFN, UK Praha

Patologie nervového ústrojí

- ❖ Infekce mozku a mening
 - hnisavé
 - nehnisavé
 - oportunní
- ❖ Krvácení v oblasti krania
 - extrakraniální
 - intrakraniální
 - extracerebrální
 - intracerebrální
- ❖ Ischemie mozku
- ❖ Demence
- ❖ Mozkové nádory
- ❖ Nádory periferních nervů

Patologie infekcí CNS

Vstup infekce do CNS

hematogenní (pyemie, sepse)

přímo

cestou plexus chorioideus

z místního zdroje

přímo (*trauma*)

roztavením kosti (*sinusitis, otitis*)

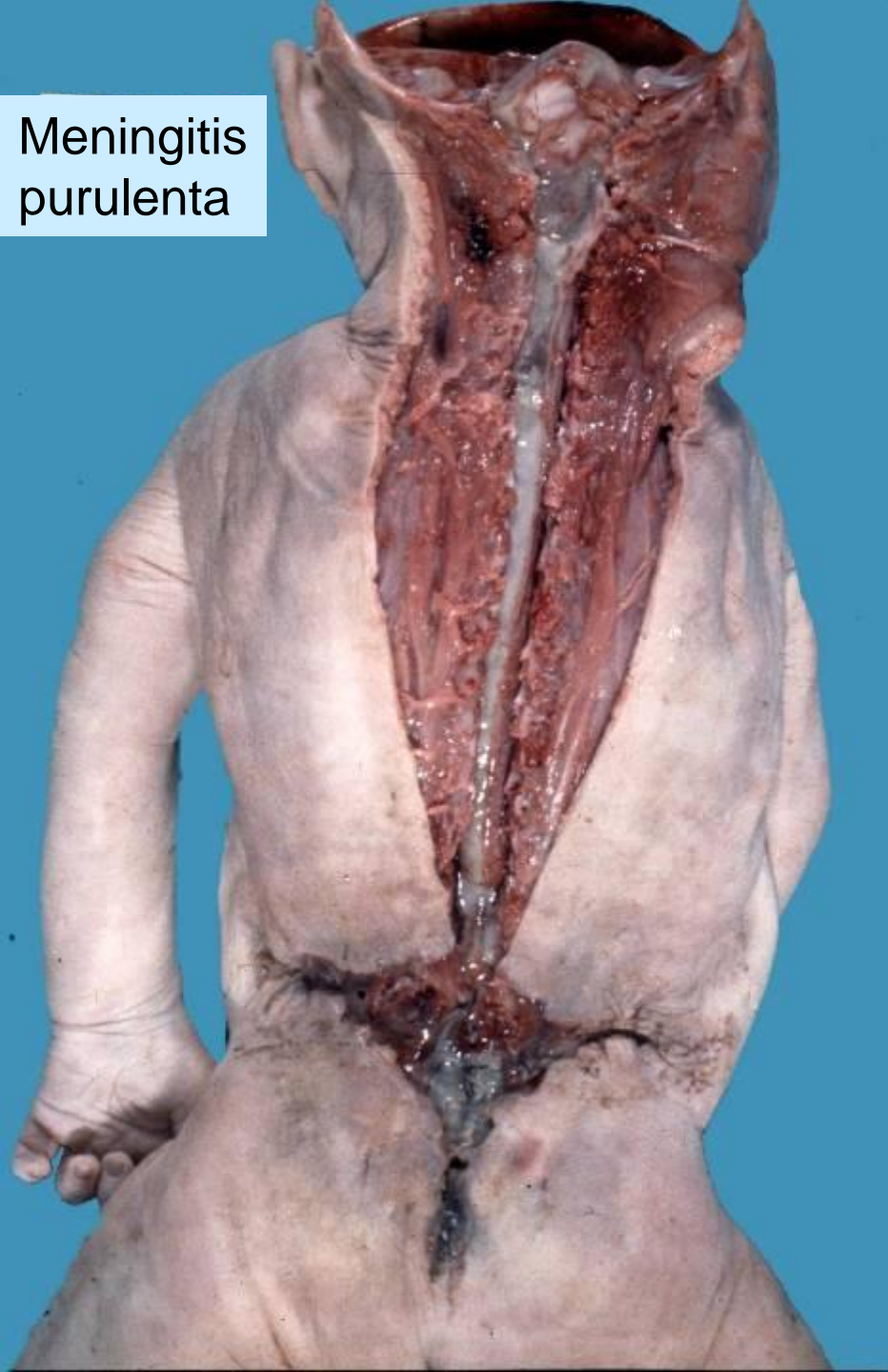
vv. emissariae

podél nervů (*fila olfactoria*)

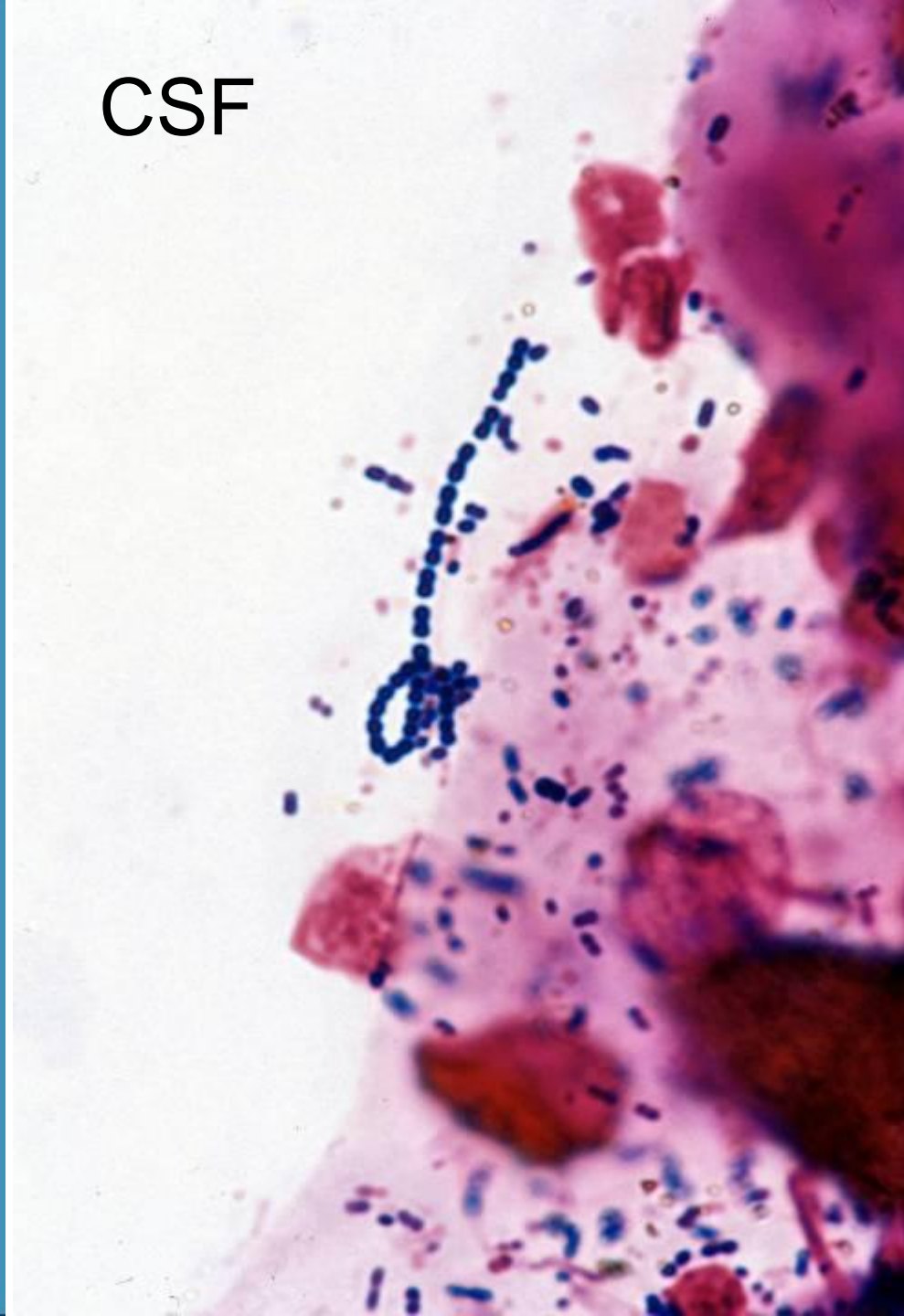

A
b
s
c
e
s
s

Meningitis
purulenta

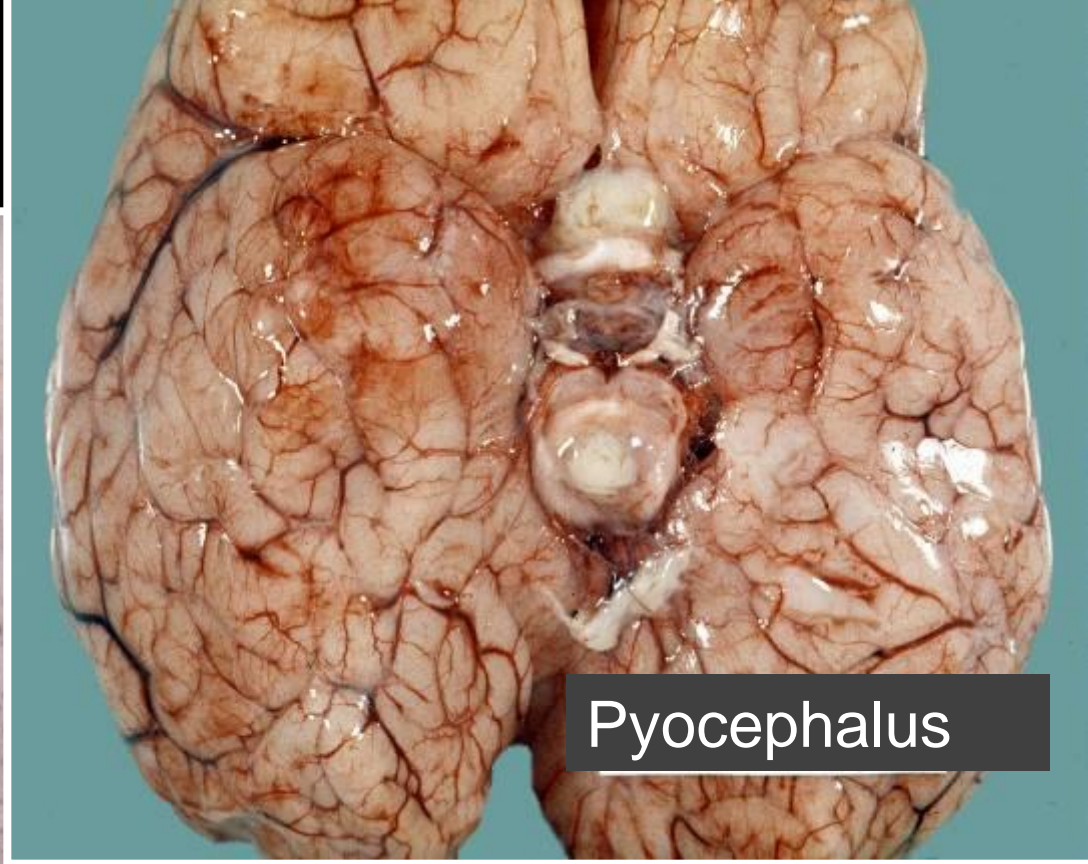

CSF

W-F sy

Pyocephalus

Klasifikace nehnisavých encefalitid

dle převažujících morfologických projevů

POLIO

PAN

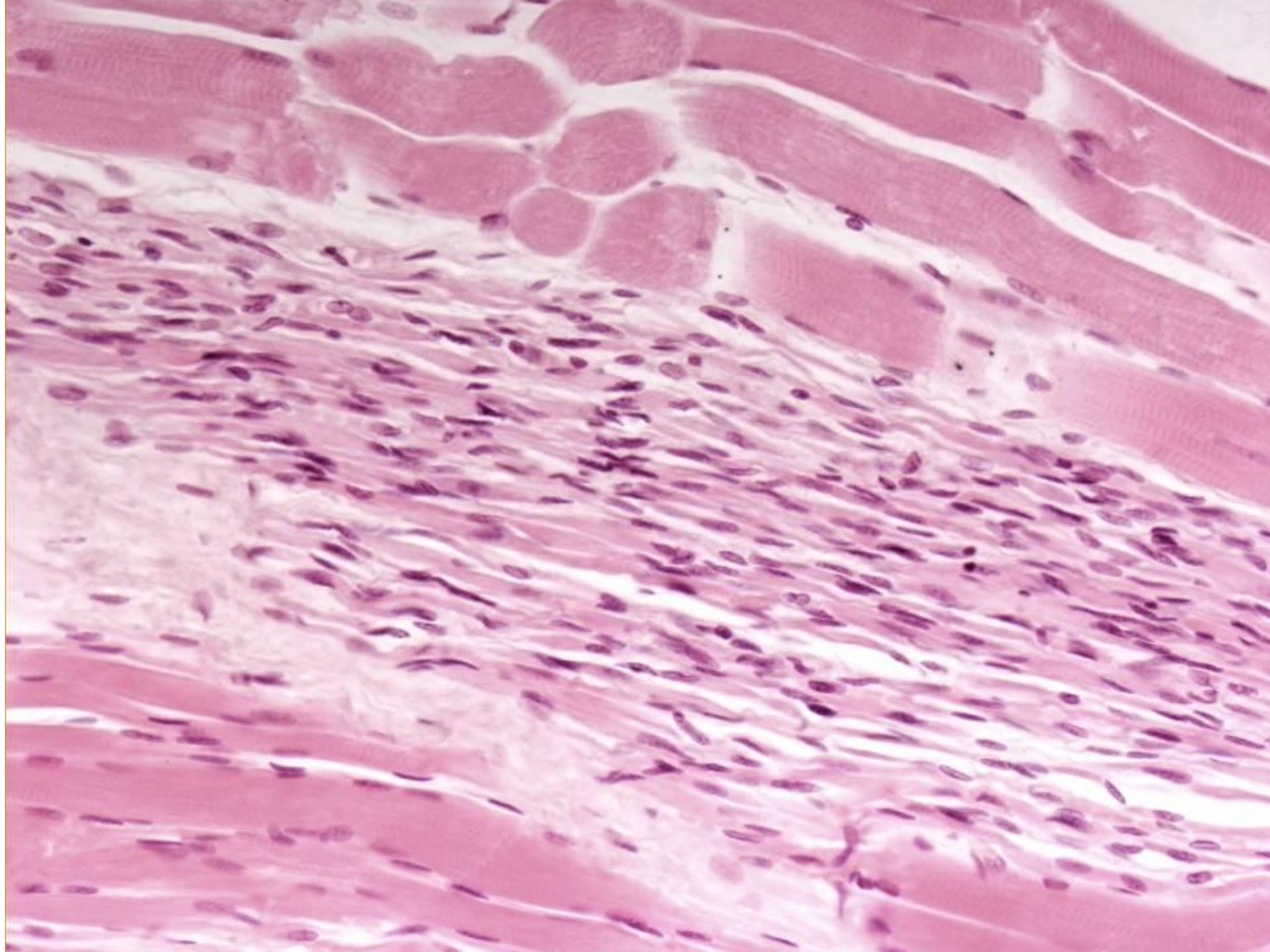
LEUKO

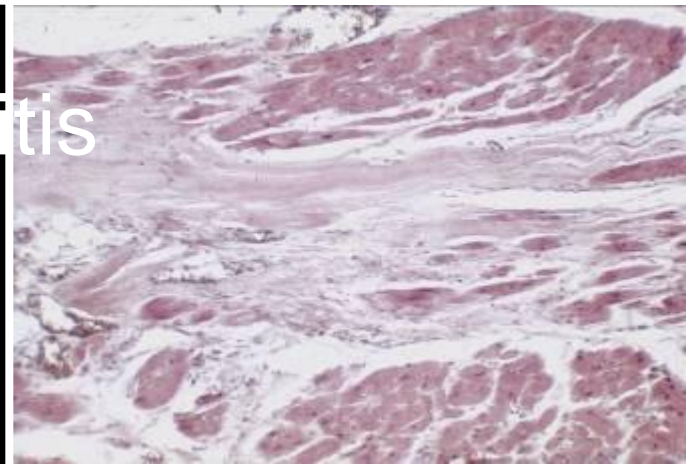
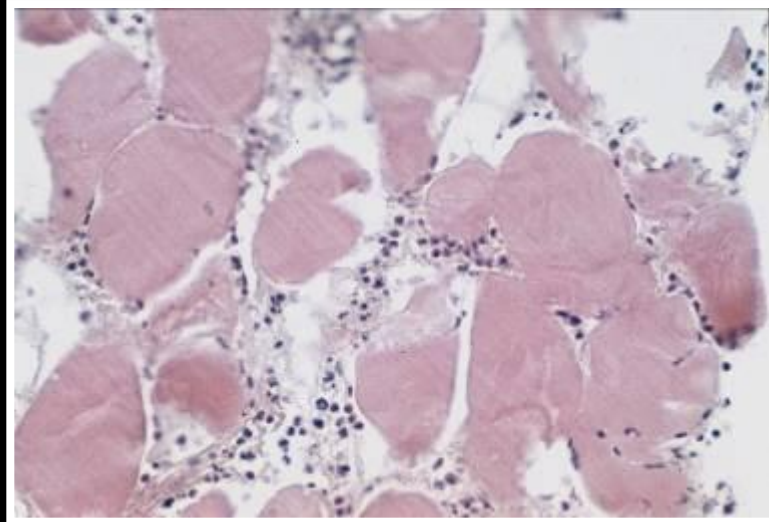
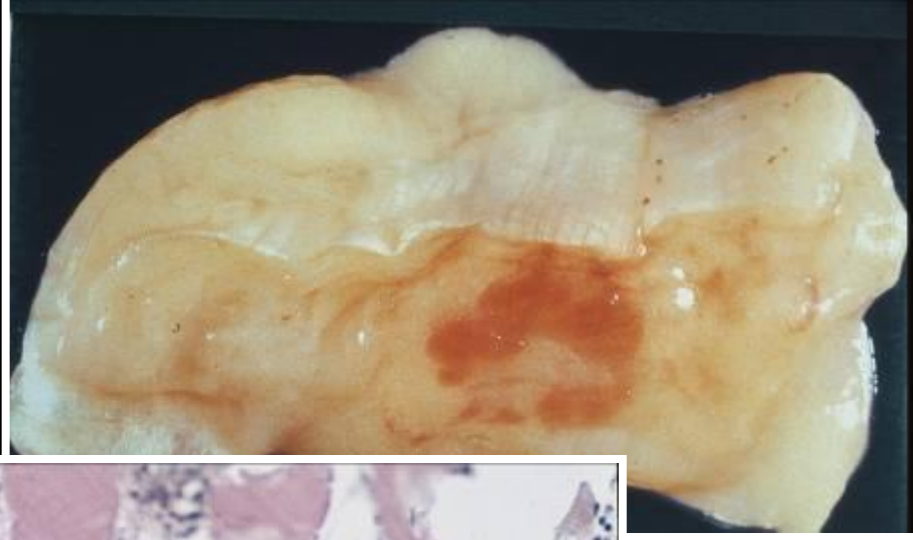

encefalitidy

Poliomyelitis anterior acuta

Poliomyelitis
anterior
acuta

Vzteklina

Purkyňova Buňka
Negriho tělísko

Neuropatologie AIDS

Přímý HIV efekt

- HIV encefalitis
- leukoencefalopatie
- vakuolární myelopatie
- neuropatie
- myopatie

vaskulitidy, AIDS-Dementia komplex, dětský AIDS

Neuropatologie AIDS

Oportunní infekce

parazitární: toxoplazmóza

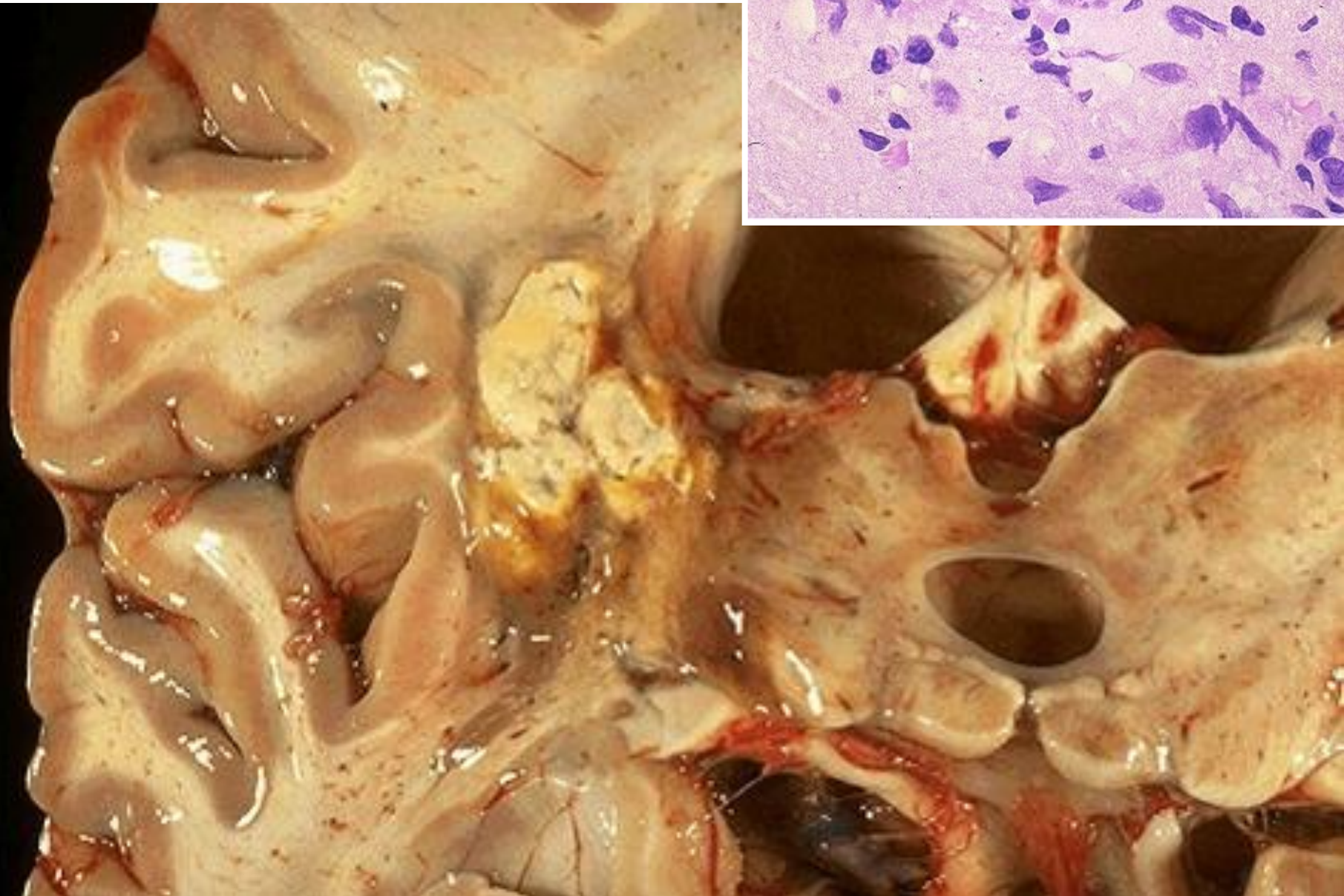
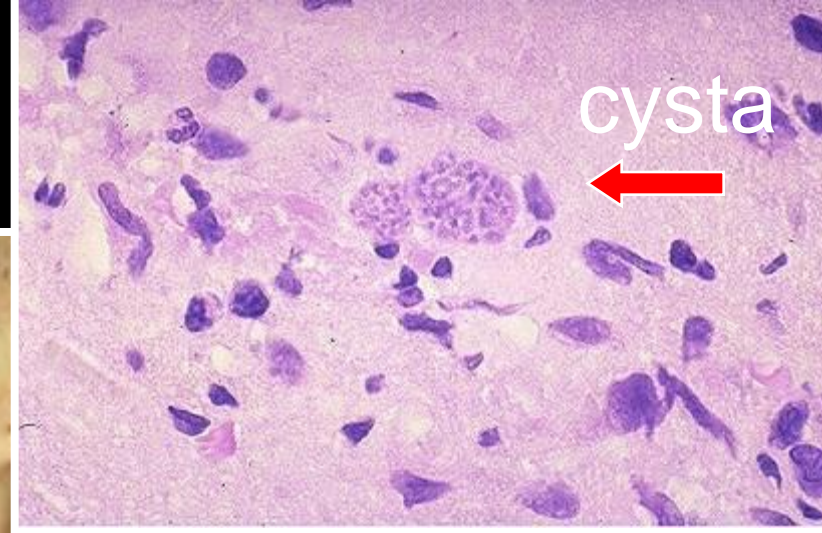
mykózy mykobakteria, spirochety:

- Aspergillus, Candida, Cryptococcus
- Mycobacterium avium intracellulare
- Treponema pallidum

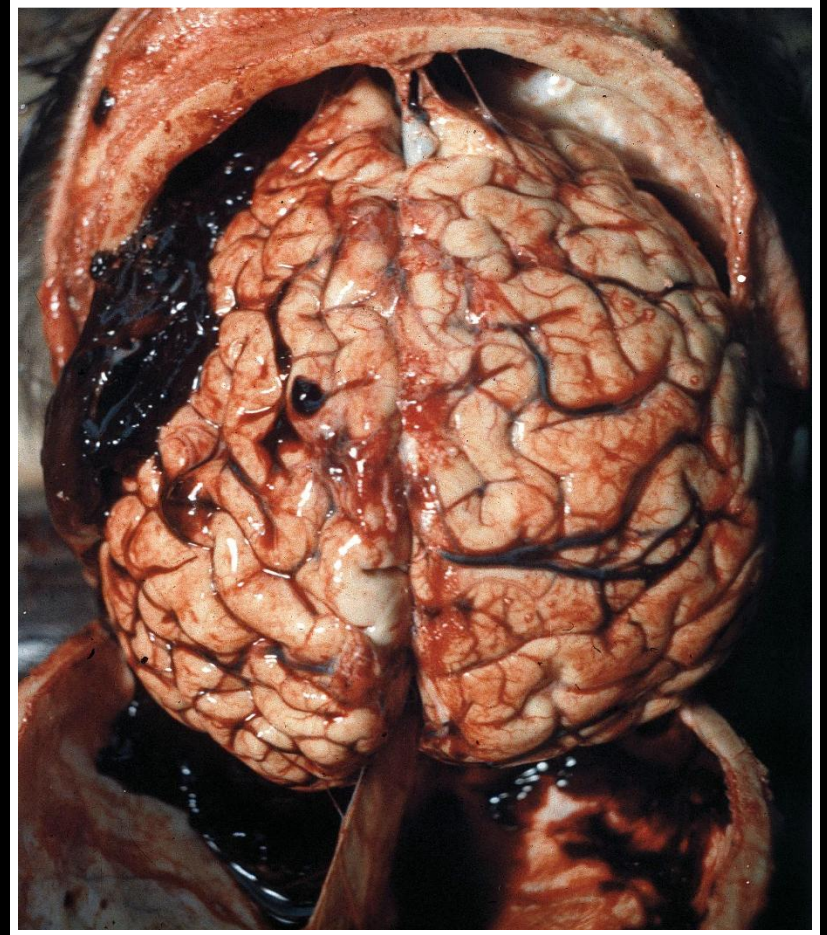
virové

- Cytomegalovirus
- Herpes simplex
- Herpes zoster
- Polyoma PML

Toxoplazmóza

Krvácení v oblasti hlavy

Krvácení v oblasti lebeční

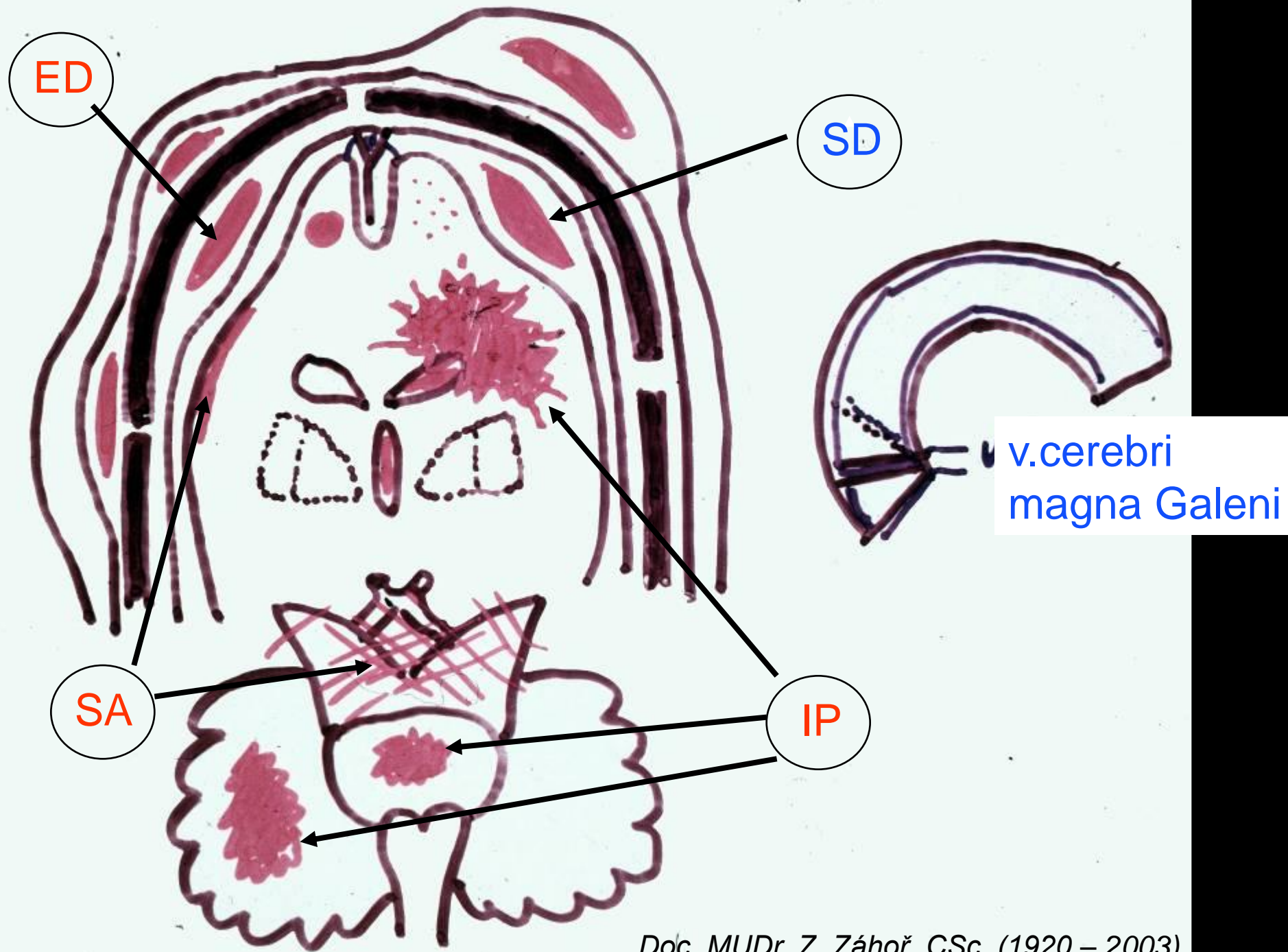
□ extrakraniální

*(kefalhaematoma externum,
subperiostální, subaponeurotické)*

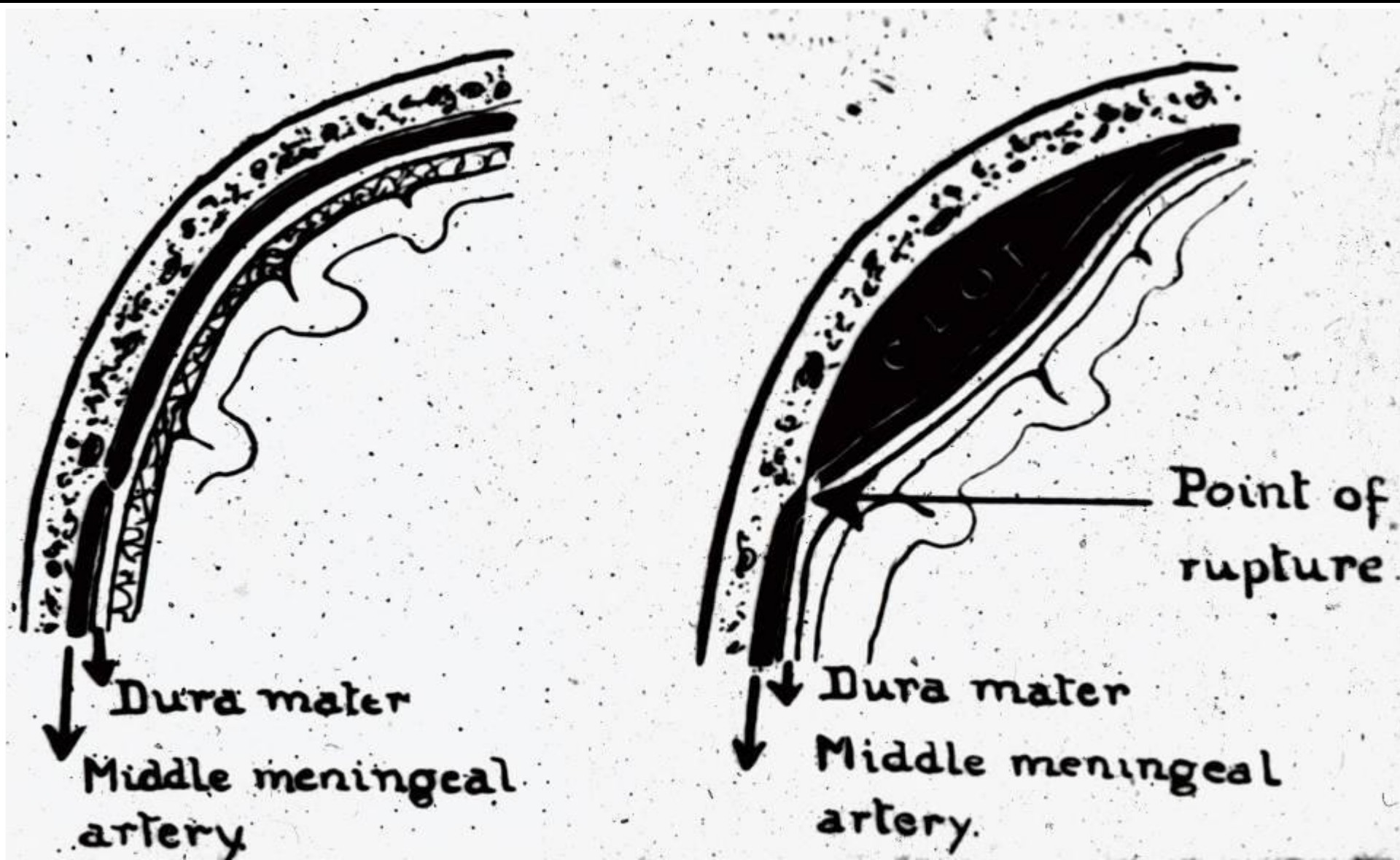
□ intrakraniální

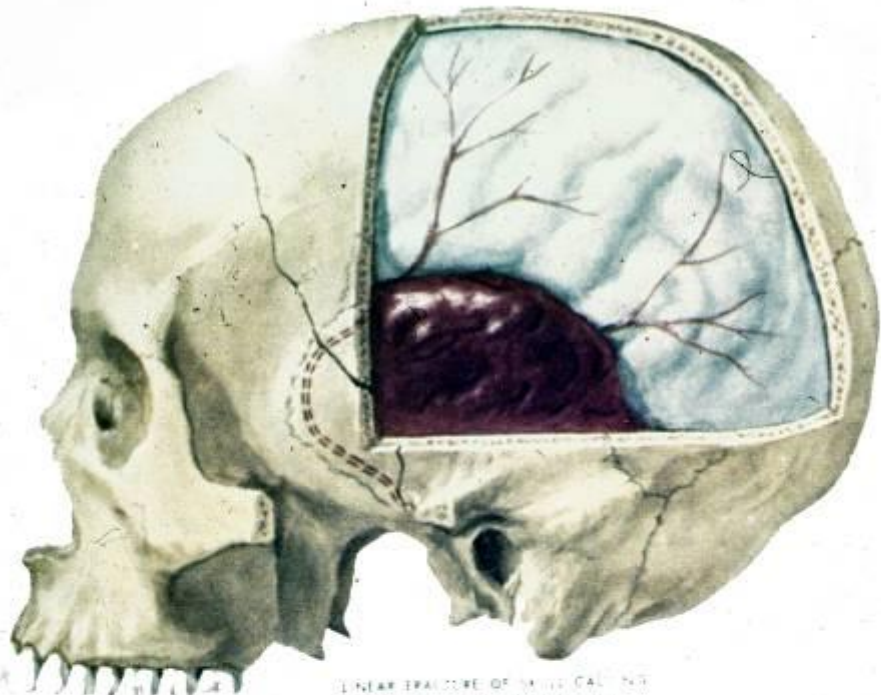
extracerebrální

intracerebrální

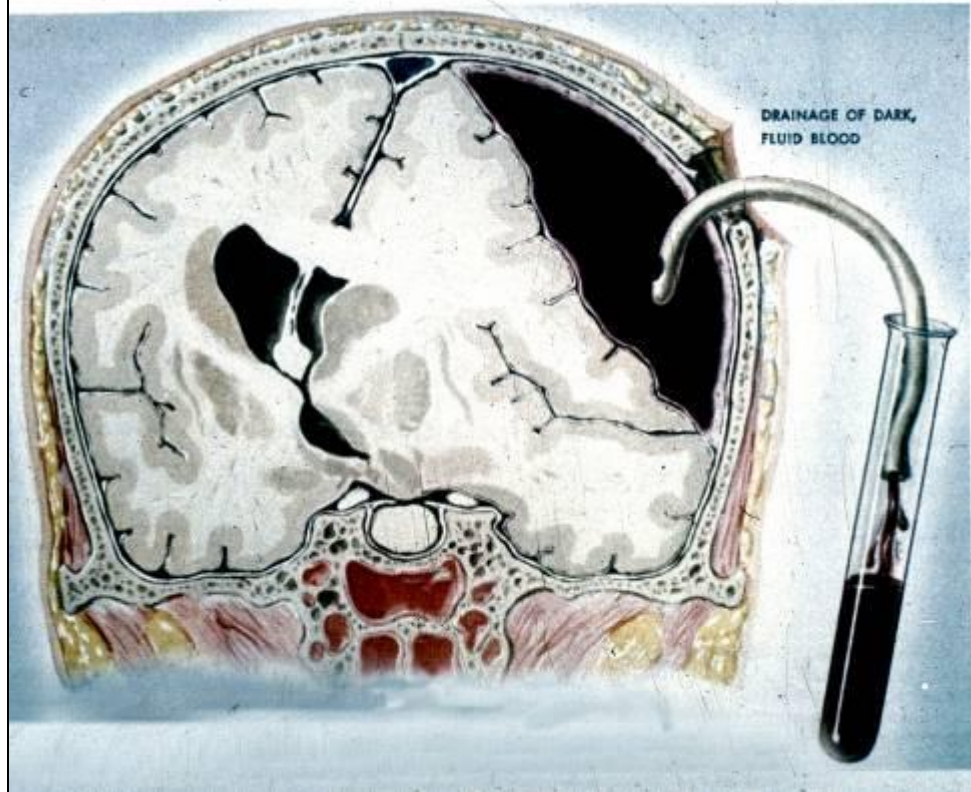

Haematom epidurální

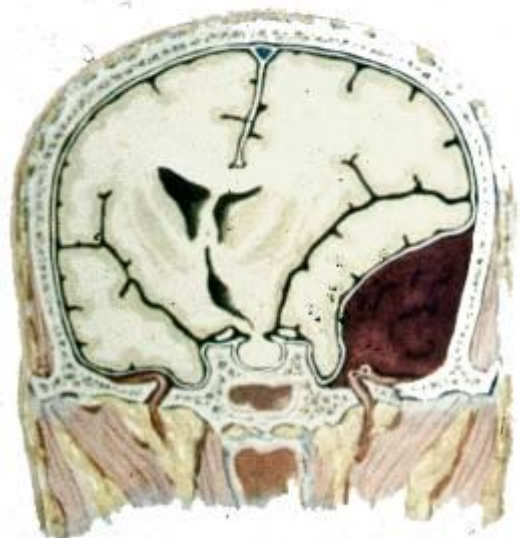

LINEAR FRACTURE OF SKULL CALLING FOR MIDDLE MENINGEAL NEURORRHAGE

DRAINAGE OF DARK, FLUID BLOOD

EXTRADURAL HEMATOMA DUE TO TEAR OF MIDDLE MENINGEAL ARTERY AT THE FORAMEN SPINOSUM BY FRACTURE OF THE BASE OF THE SKULL

CLOT EXPOSED ON SKULL BASE BY REFLECTION OF DURA

F. Netter M.D.
© Ciba

možný lucidní interval

Haematom epidurální

Haematoma epidurální

Telegraph.co.uk

Home > News > Picture Galleries > **Celebrity news**

Natasha Richardson dies from skiing injury

15.03.2009

→ died 18.03.

2009

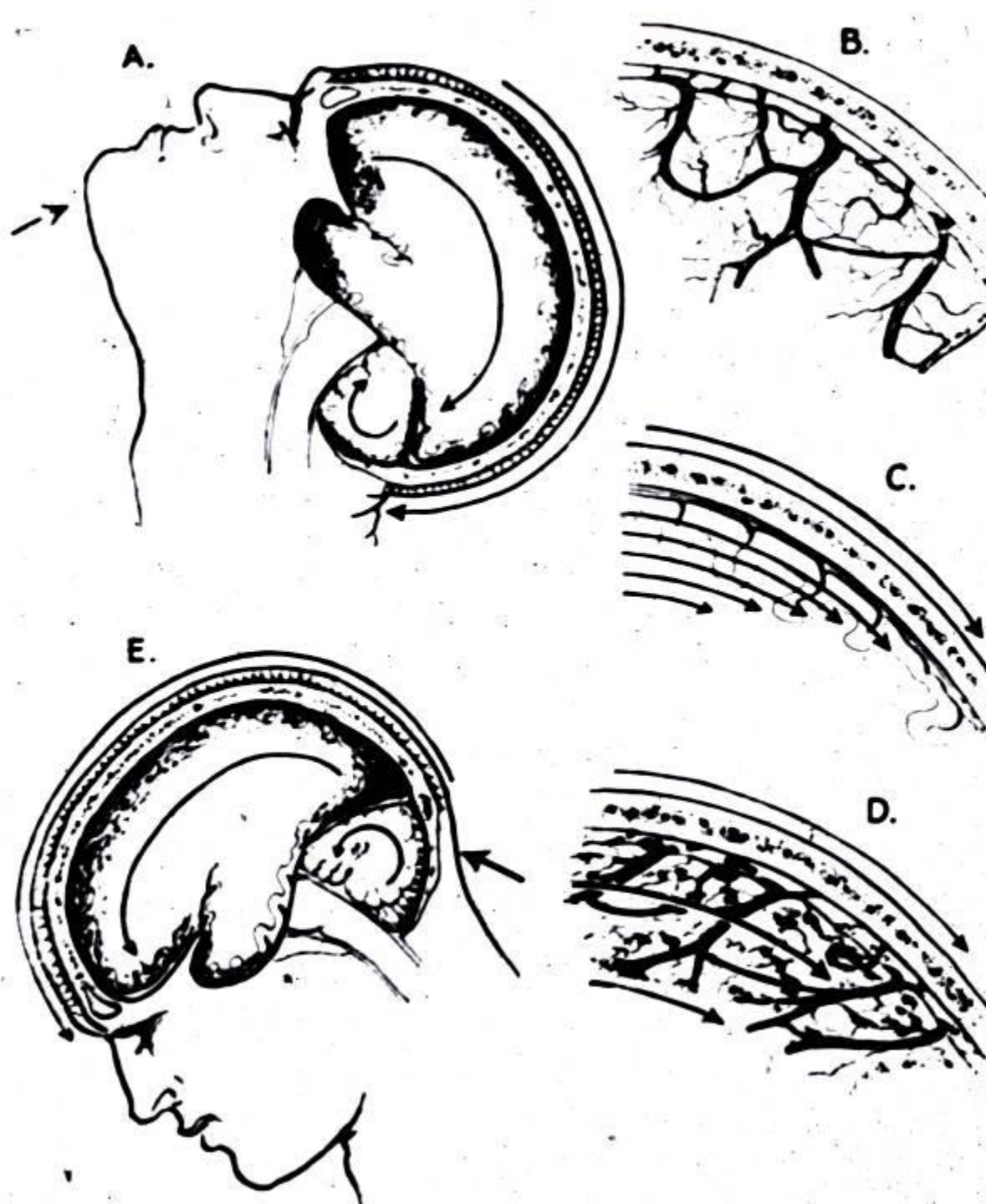

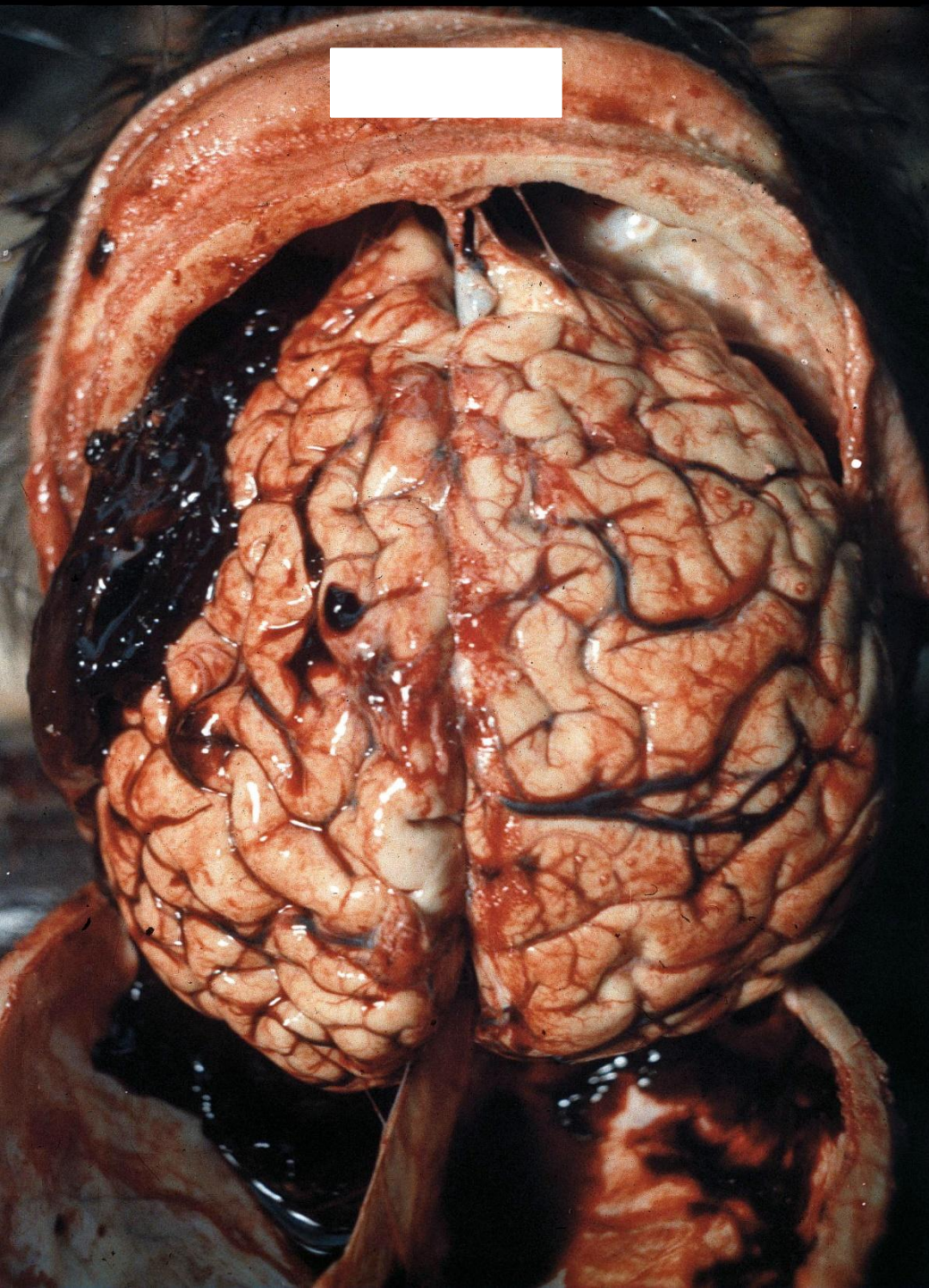
The actress Natasha Richardson has died in a New York hospital surrounded by family including her mother Vanessa Redgrave, husband Liam Neeson and sister Joely Richardson following her skiing accident at Mont Tremblant in Canada

15.03.2009 - 18.03.2009

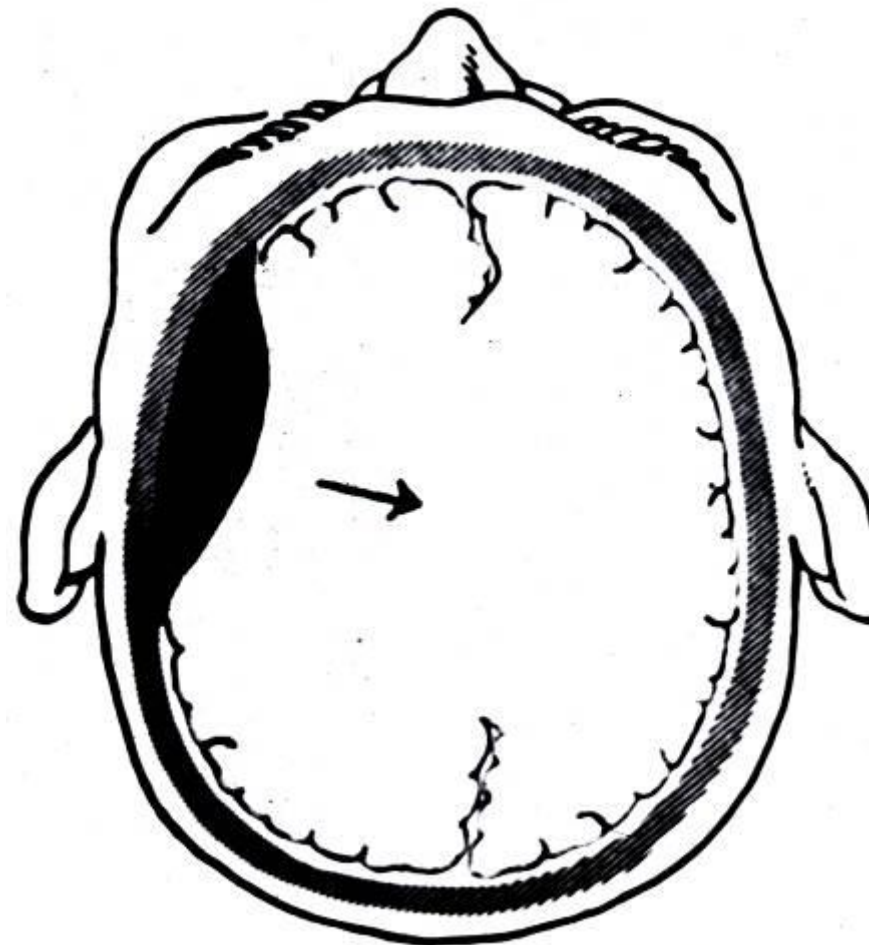
- ❖ *Actress Miss Richardson, 45, was flown from intensive care in Montreal to the Lenox Hill Hospital in New York after suffering a head injury during a private ski lesson at the exclusive Mont Tremblant resort on Monday afternoon*
- ❖ *Miss Richardson fell during a lesson but initially showed no visible signs of injury*
- ❖ *An hour later, she complained of a headache and was admitted to the Hospitalier Laurentien in nearby Ste-Agathe.*
- ❖ *She was later transferred to intensive care at the Sacre-Coeur Hospital 75 miles away in Montreal before being flown New York via private jet*
- ❖ *One doctor said she had most likely suffered from a blood clot on the brain, while another said her condition could be “talk and die syndrome”, where a person at first seems unharmed by an impact but later suffers a rapid collection of blood between the skull and the brain*

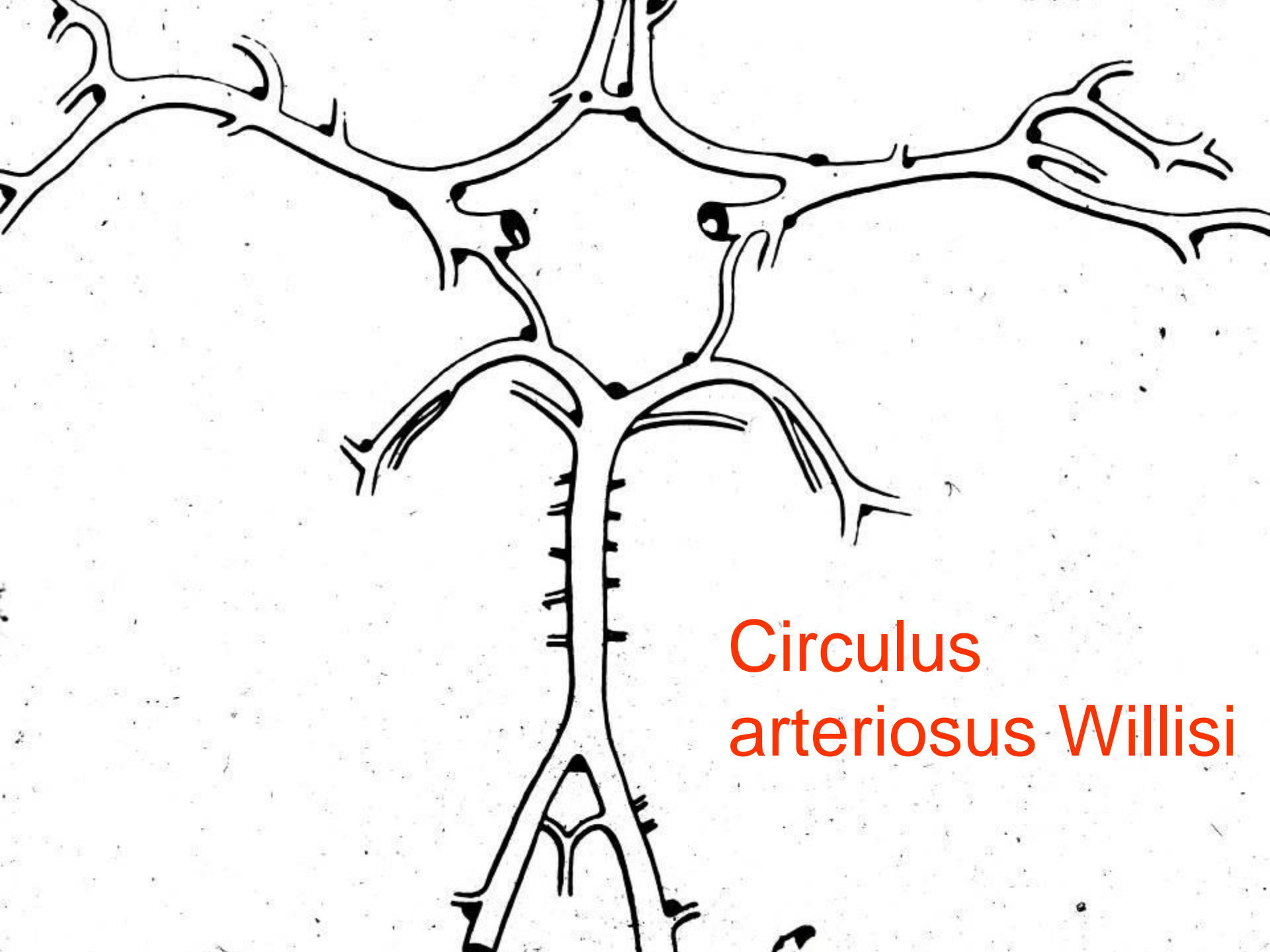
Haematoma subdurale

Haematom
subdurální

**Circleus
arteriosus Willisi**

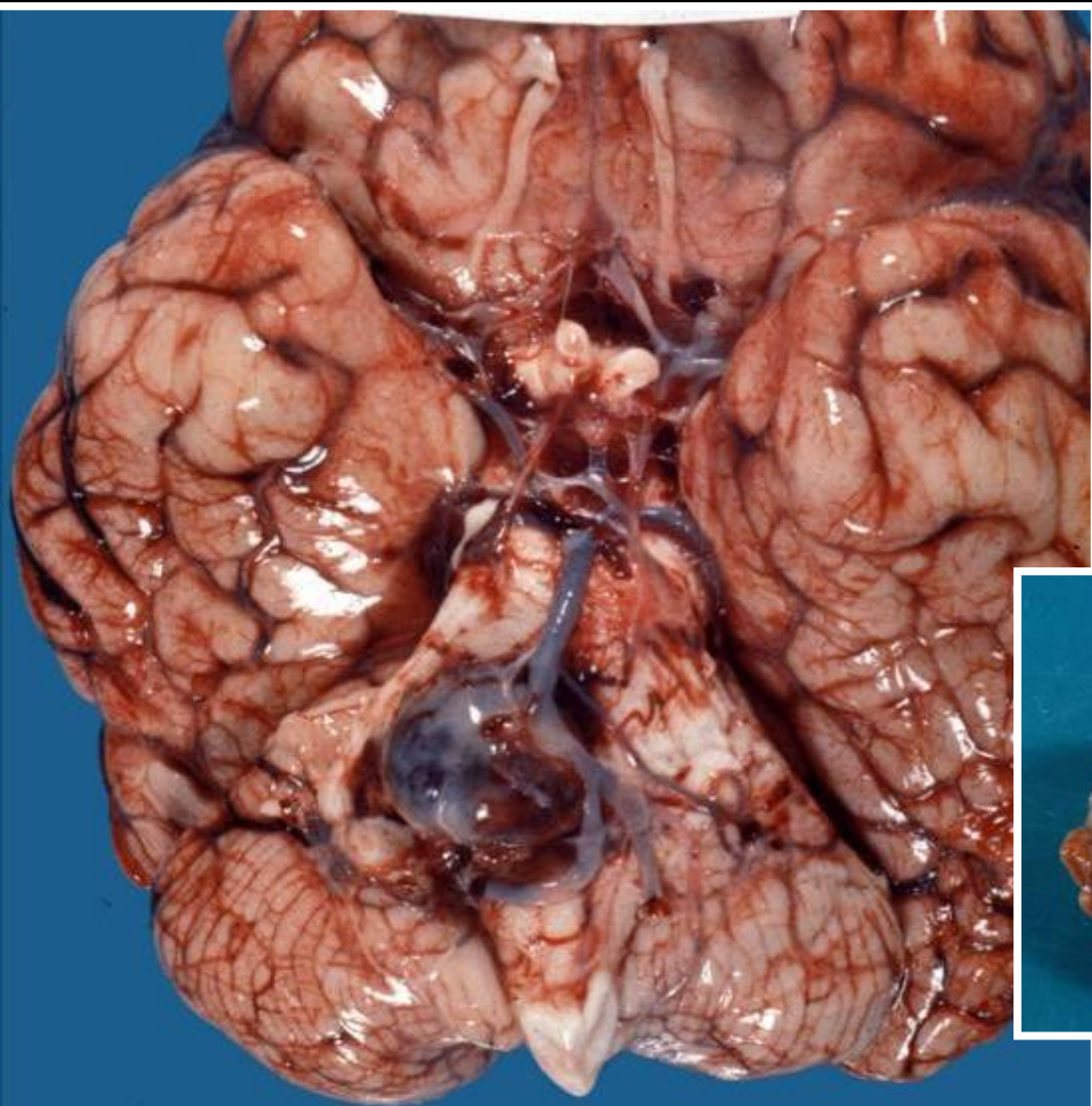
1 2 3 4 5
H. PATH. - ANATOMICKÝ ÚSTAV UK PRAHA

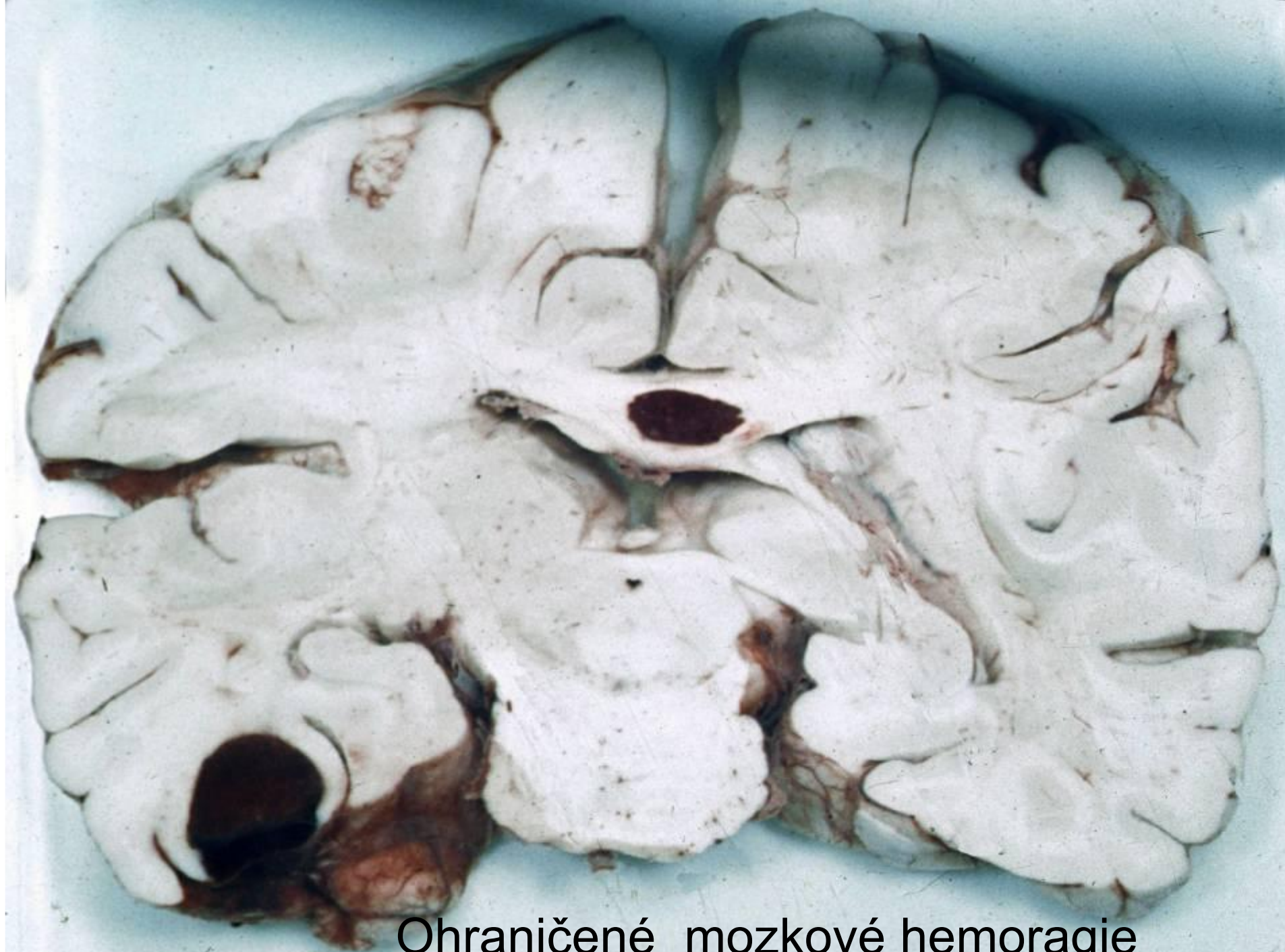
1409/79

ANEURYSMATA TRIPLEX ATHEROSCLEROTICUM ARTERIARUM BASEOS C

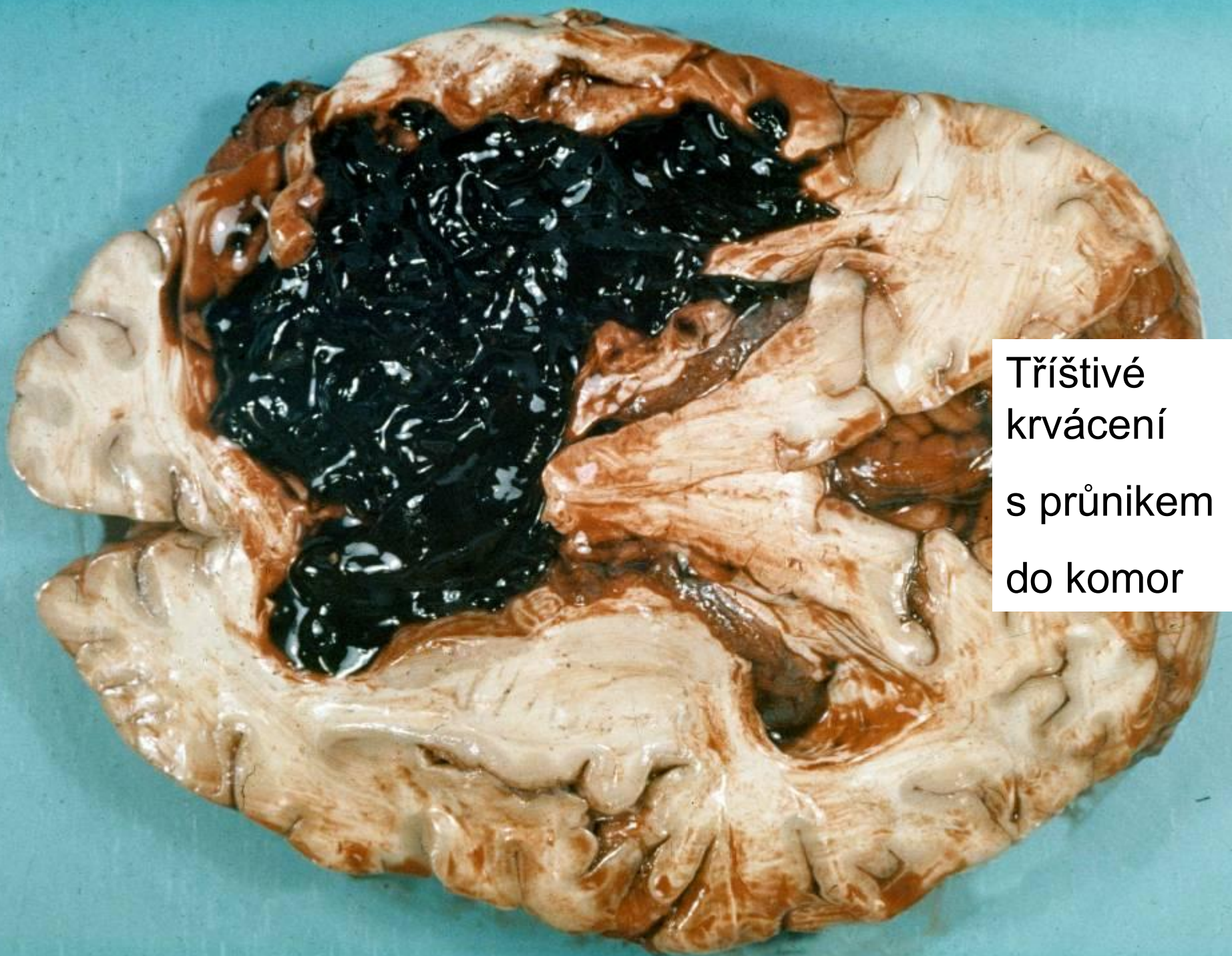

55A

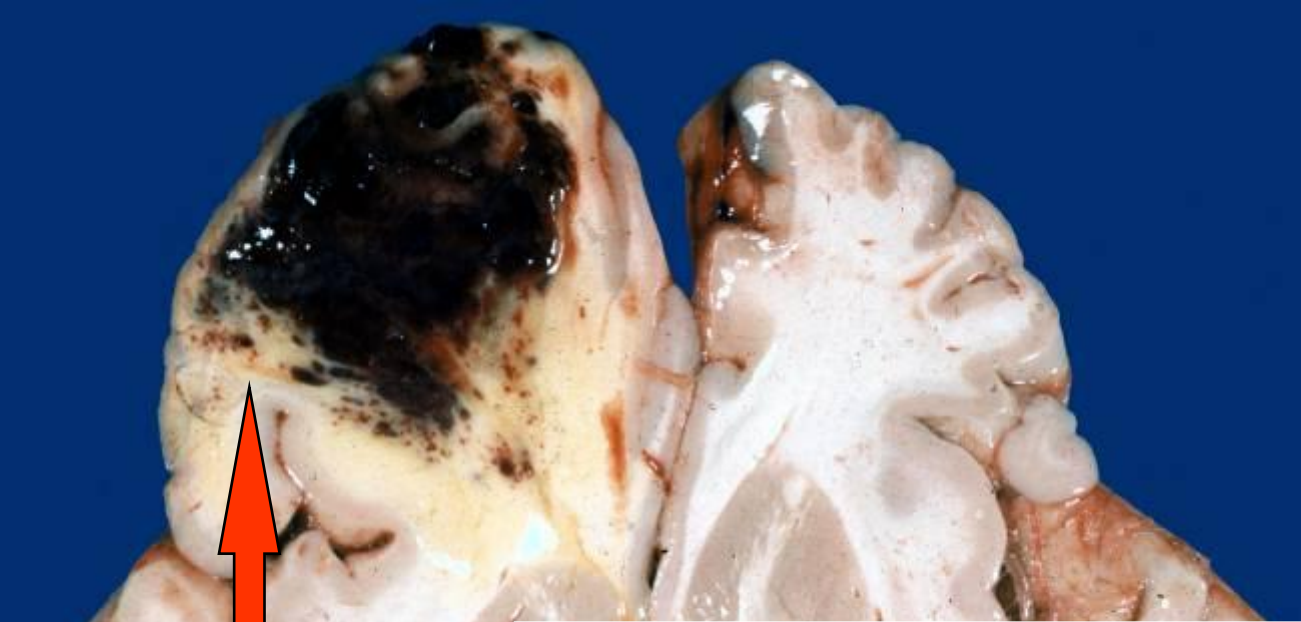

Ohraničené mozkové hemoragie

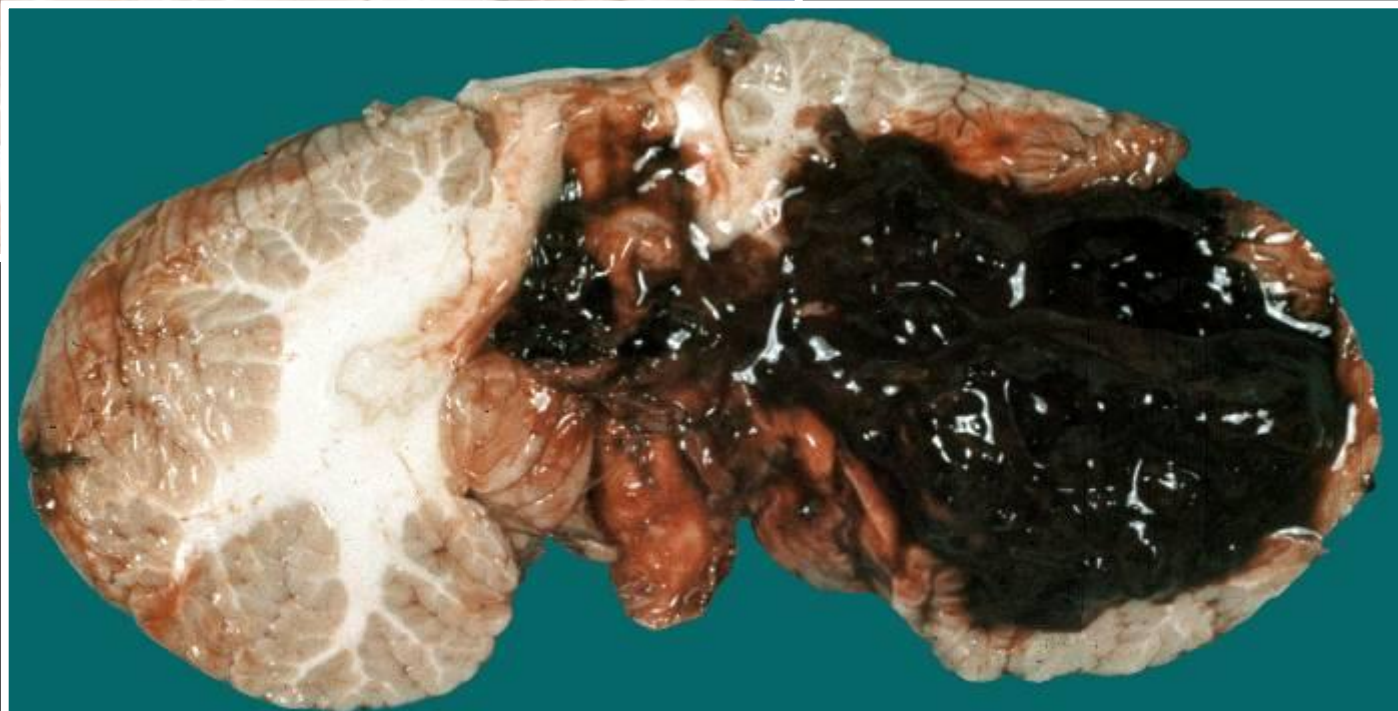
Tříštivé
krvácení
s průnikem
do komor

Tříštivá
hemoragie
mozečku

Starší
hemoragie
mozková

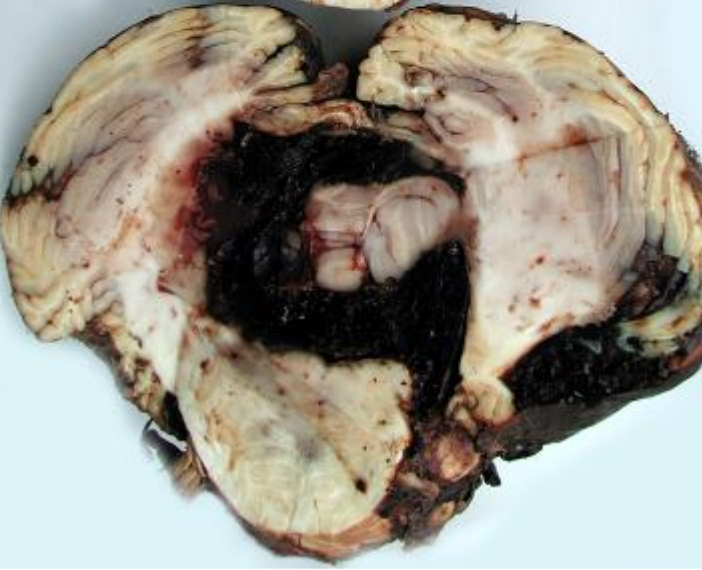
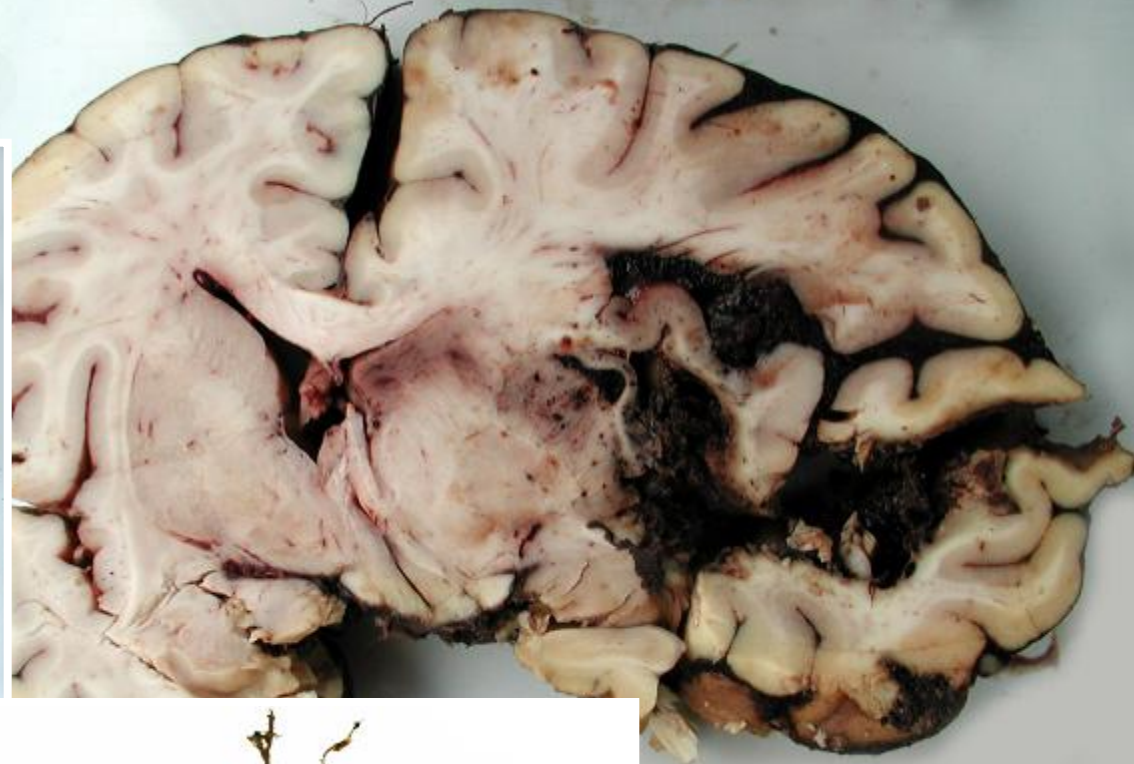
Muž – 33 let.

Klin. dg.

- ❖ Ethylismus chronicus
- ❖ Epilepsia
- ❖ Moribundus adlatus
- ❖ Haemorrhagia intracranialis lat. dx.

Aneurysma arteriae baseos cerebri ruptum??

Haemocephalus

Atherosclerosis aortae et peripherica gr. II

Haemorrhagia
extensa
ggl. basalia ad
ventriculos
cerebri
progressa

Sekundární mozková krvácení

❖ Systémové nemoci nebo léčba

- leukemie
- koagulopatie
- antikoagulační léky

❖ Abusus drog

- kokain
- amfetamin
- antiobesitika
-

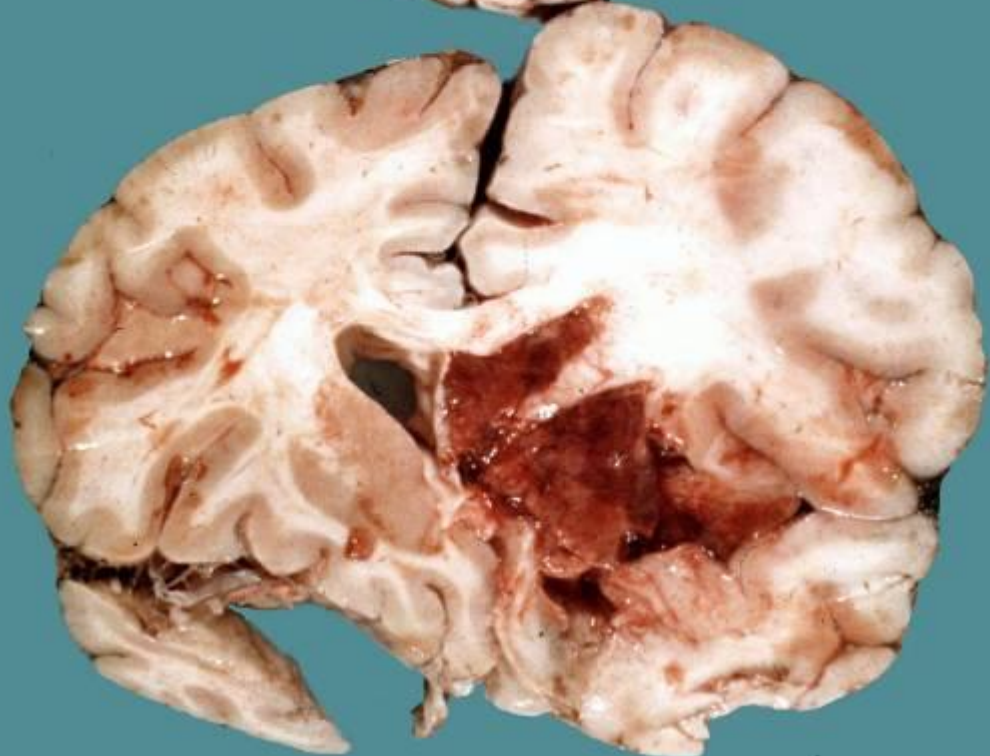
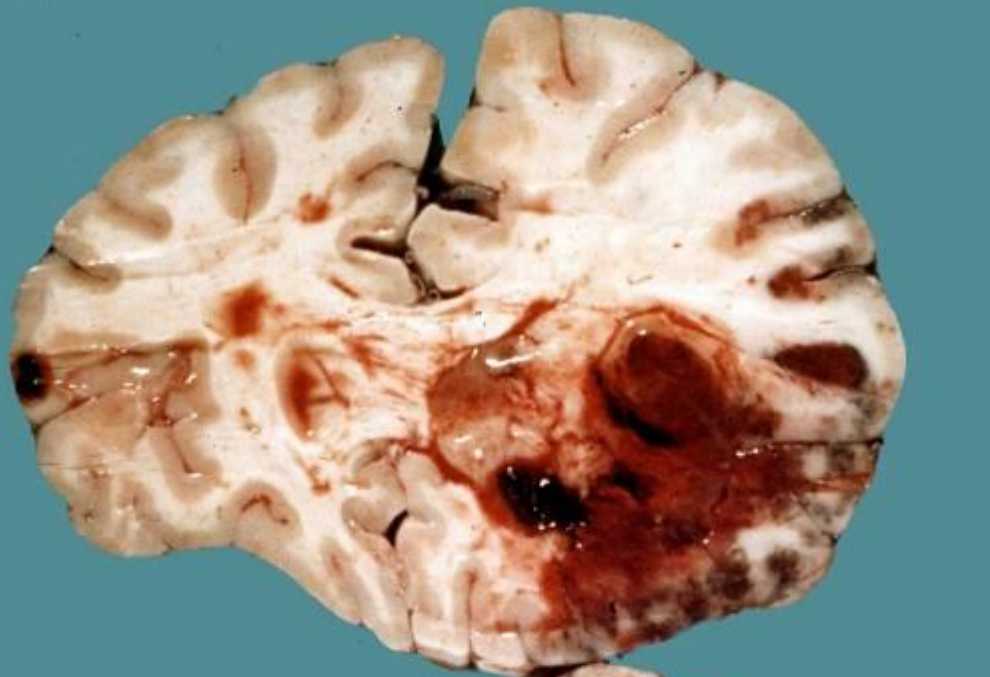
❖ Nonvaskulární mozkové choroby

- gliom
- metastáza
 - melanom
 - choriocarcinom
 - carcinomy (*manif.!*)
- disseminované
angioinvasivní mykózy
- srpkovitá anemie
-

Atheroskleróza mozgových ciev

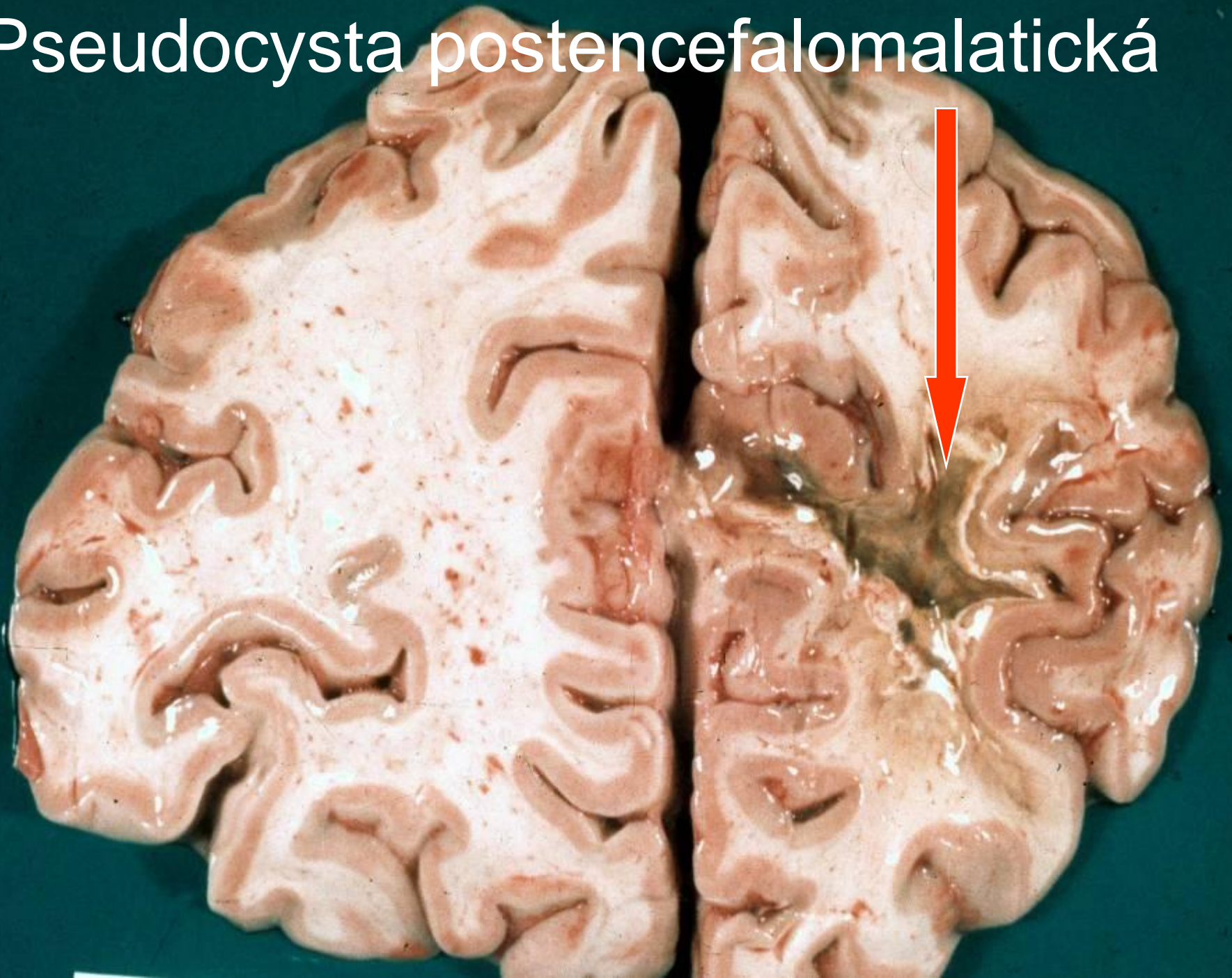
Morfologické projevy

- encefalomalacie
- encephalopathia angiosclerotica:
 - atrophia cerebri diffusa
 - status cribrosus
 - status lacunaris
 - hydrocephalus ext. et int. e vacuo

Encephalomalacia
partim rubra
cerebri

Pseudocysta postencefalomalatická

Atheroskleróza mozgových cév

Klinické projevy

- mozková mrtvice (event. smrt)
- pyramidové a extrapyramidové poruchy
- atherosklerotická (multiinfarktová) demence
(-100ml!)

Demence - zblbělost

Def.:

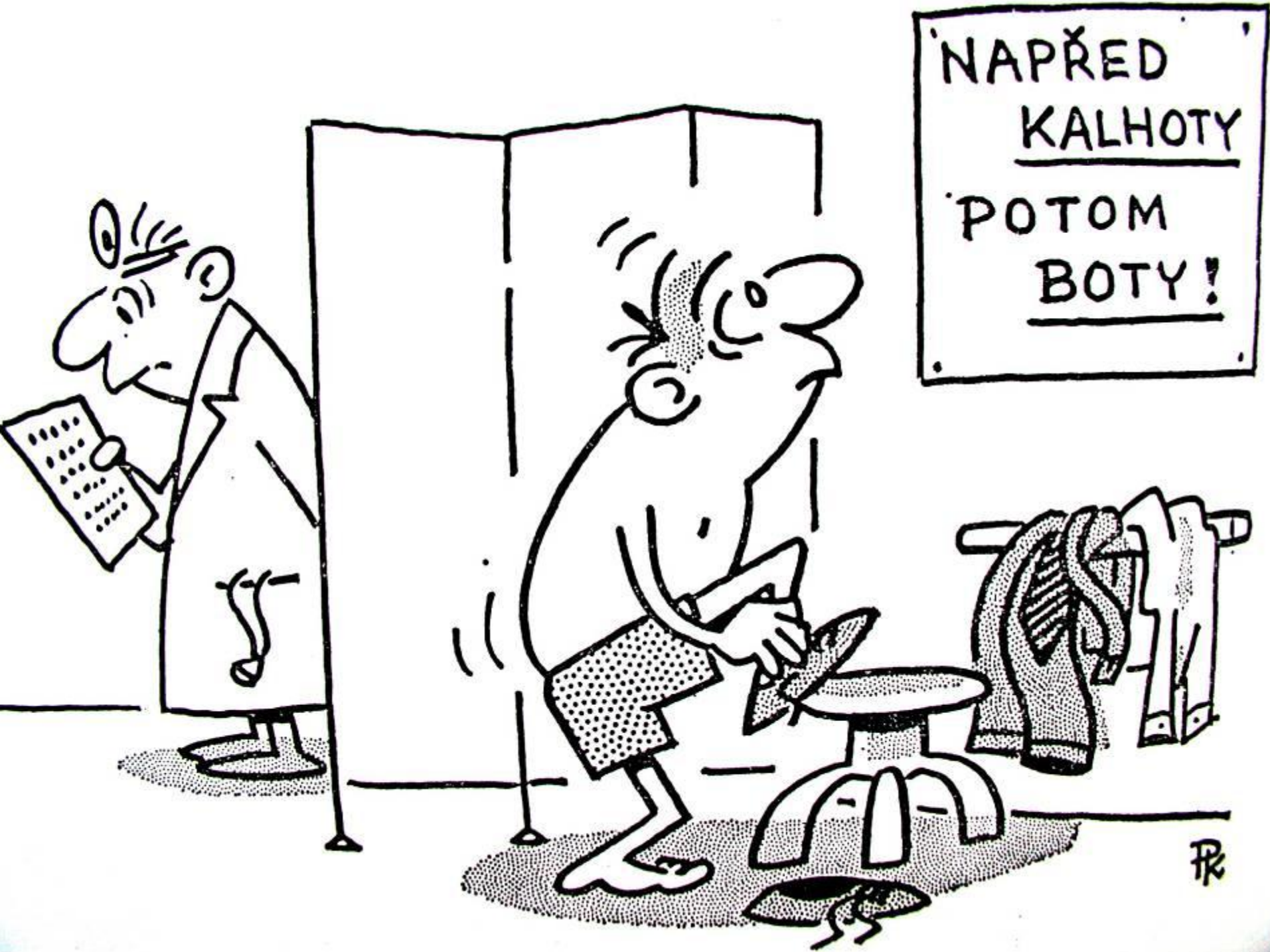
pokles intelektovŷch schopností
individua pod jím pŕedtím
dosaženou ůroveň

Demence

Klinické projevy:

poruchy

- paměti *(mnestické)*
- poznávacích funkcí *(gnostické)*
- adaptačního chování *(praktické)*

'NAPŘED
KALHOTY
POTOM
BOTY!

R

Demence

Začátek

zpravidla plíživý

Vývoj

reversibilní

stacionární

progredientní

Demence - *příčiny* (1)

- TERAPIE
- INTOXIKACE
- INFEKCE
- METABOLICKÉ
PORUCHY
- PROGRESIVNÍ DEGENERATIVNÍ
ONEMOCNĚNÍ
- MALNUTRICE
- VASKULÁRNÍ
EXPANZE
- AFEKTIVNÍ
PORUCHY

M. Alzheimeri - incidence

> 65 let

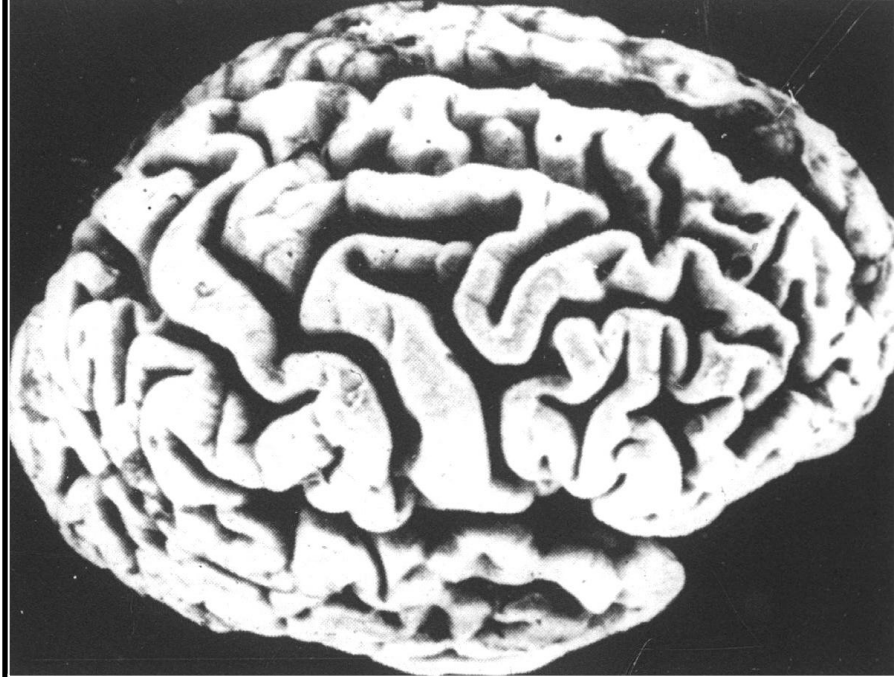
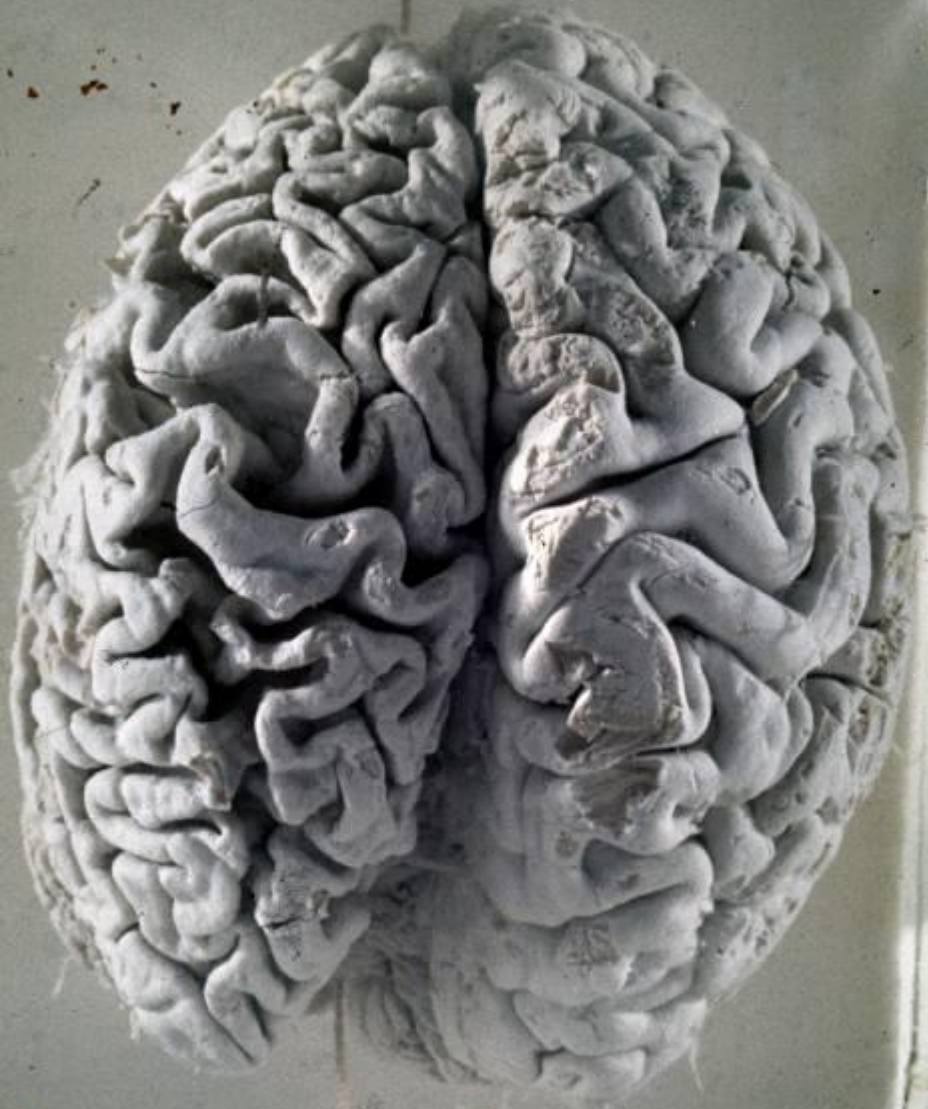
5%

populace

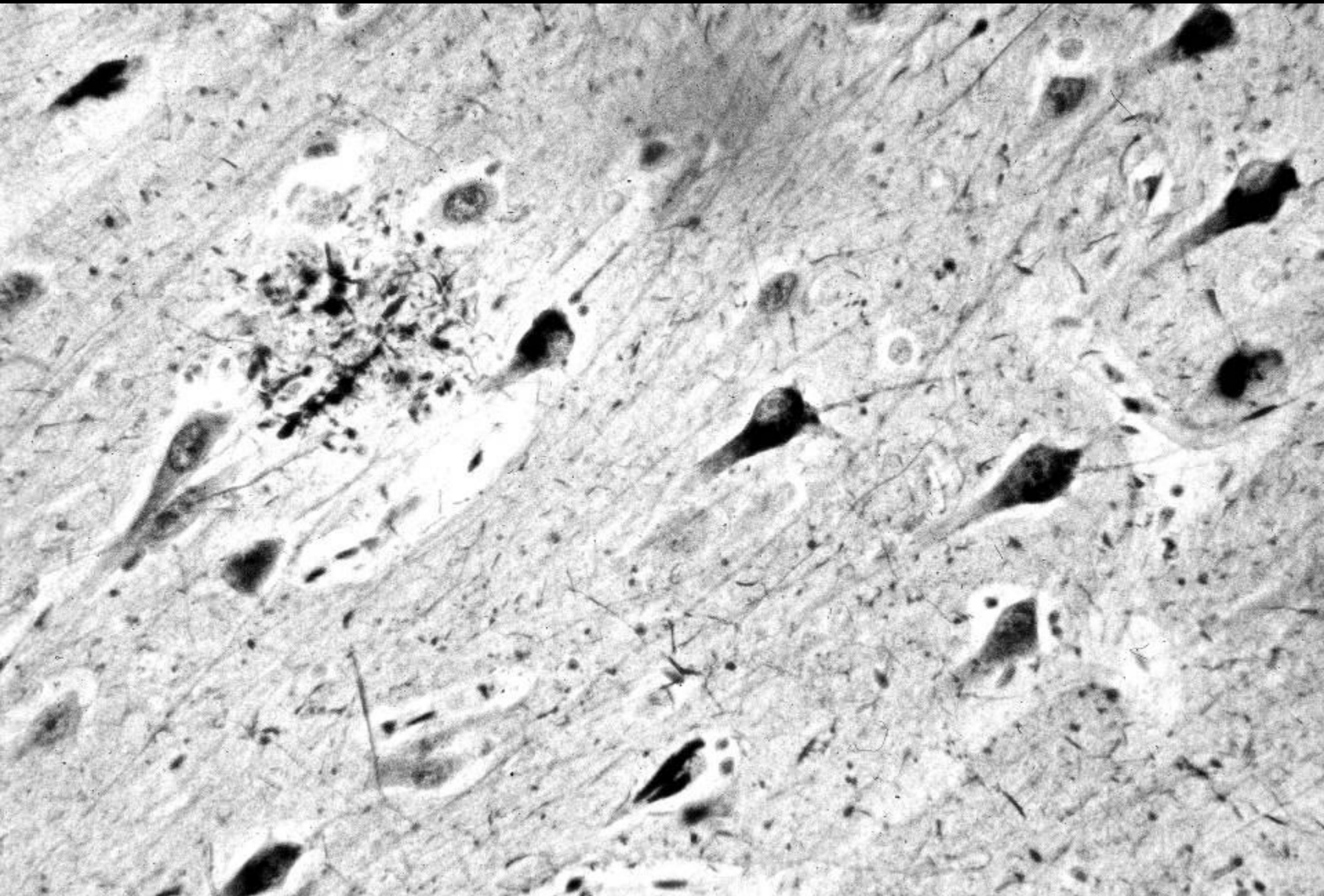
> 80 let

20%

ATROPHIA CORTICIS CEREBRI ASYMETRICA

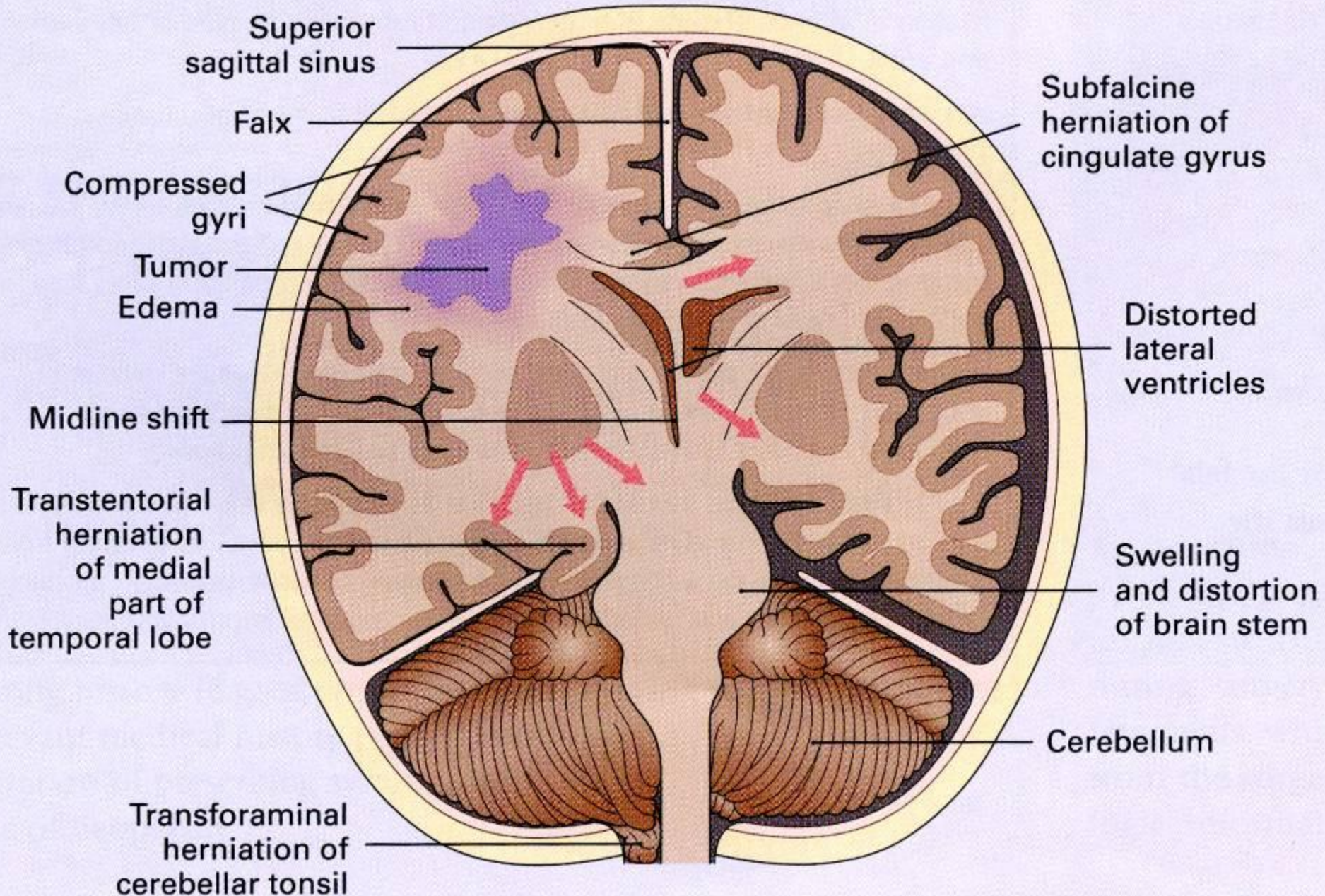
Morbus Alzheimeri

Nádory CNS

- ❖ primární CNS neoplazie:
 - cca. 2% všech malignit
 - cca 20% malignit u dětí mladších 15 let
- ❖ sekundární - metastatické
 - častější než primární

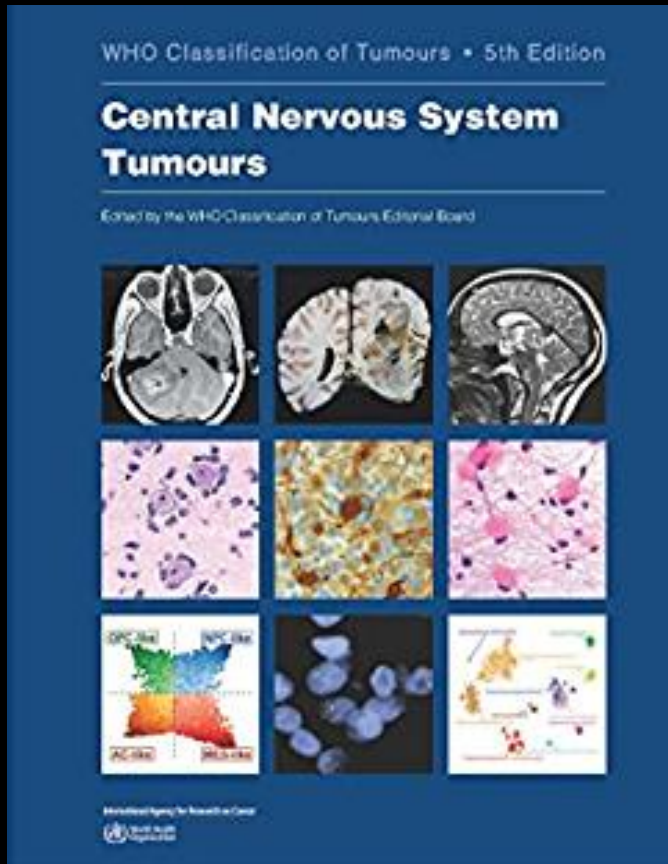
Objemové působení intrakraniálního nádoru

CNS neoplasie – klin. projevy

- ❖ epilepsie
- ❖ fokální výpady – parézy, plegie
- ❖ zvýš. intrakraniální tlak
 - bolest hlavy
 - zvracení (zejm. u dětí)
 - zastřené vědomí, coma
 - edém papily
- ❖ hydrocephalus

WHO klasifikace nádorů CNS: 5. vydání, 2021

568 stran

Integrovaná diagnostika tumorů CNS:

- spojení fenotypu a genotypu

Histopatologická diagnostika /typing

Histopatologický grading/ WHO CNS grade

Molekulární informace – NEDÍLNÁ součást typingu

WHO klasifikace nádorů CNS

5. vydání, 2021

- Gliomy
- Glioneuronální a neuronální tumory
- Ependymální tumory
- Nádory choroidálního plexu (papilomy a karcinomy)
- Embryonální tumory
- Pineální tumory
- Meningiomy
- Jiné primární tumory CNS *(mesenchymální: solitární fibrózní nádor GI-III, hemangioblastom, hemangiom, hemangioendotheliom, angiosarkom, Kaposiho sarkoma, Ewing/PNET, lipom, liposarkom, leiomyom, rhabdomyom, chondrom, osteom, a sarkomy GI-III); lymfomy; melanocytické tumory; germinální tumory, nádory z oblasti tureckého sedla*
- **Sekundární (metastatické) tumory – plíce, prs ledvina, melanom...**

WHO Grading nádorů CNS WHO 2016

- **G I** - ohraničené, pomalu rostoucí, vyléčitelné resekci
- **G II** – infiltrativní, nízká proliferace, riziko recidivy
- **G III** – histologicky maligní, vyžadují agresivnější adjuvantní léčbu
- **G IV** – vysoce maligní, rychle fatální

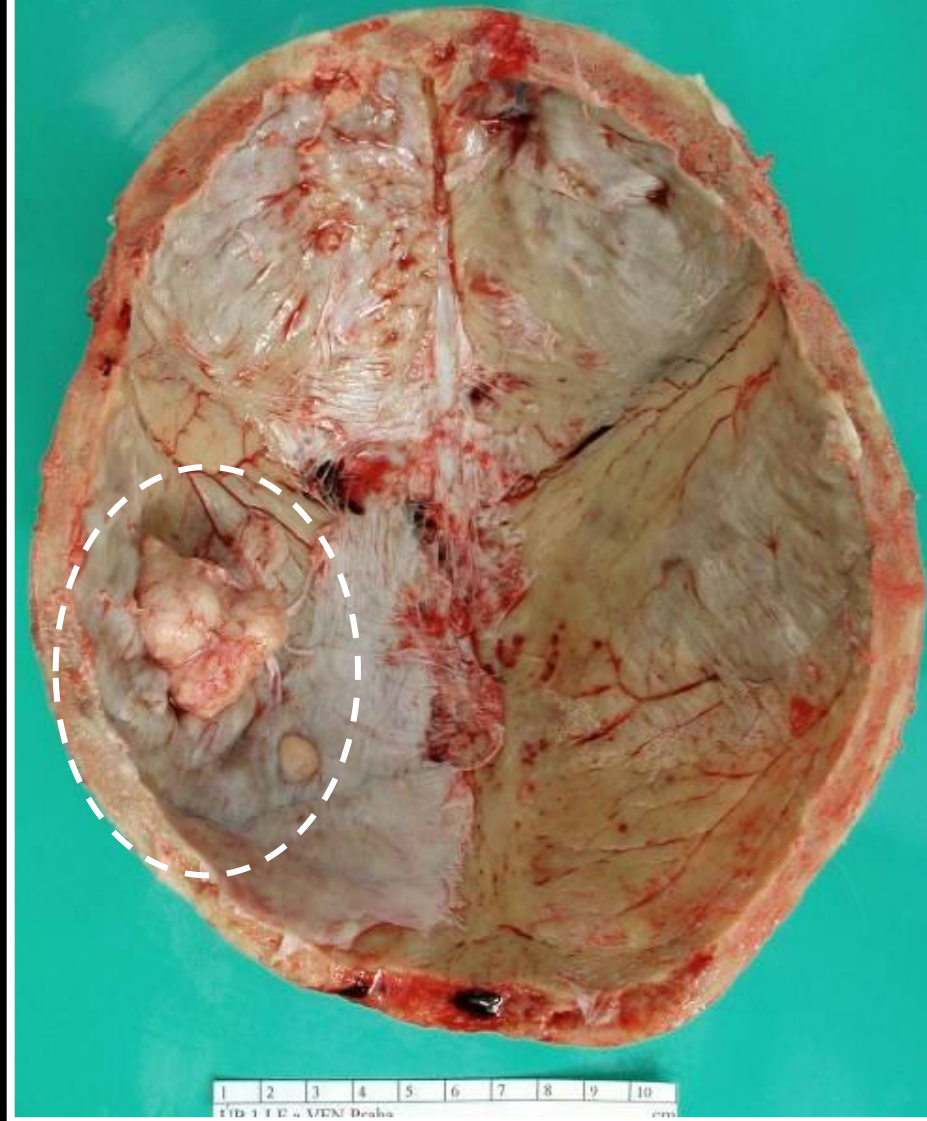
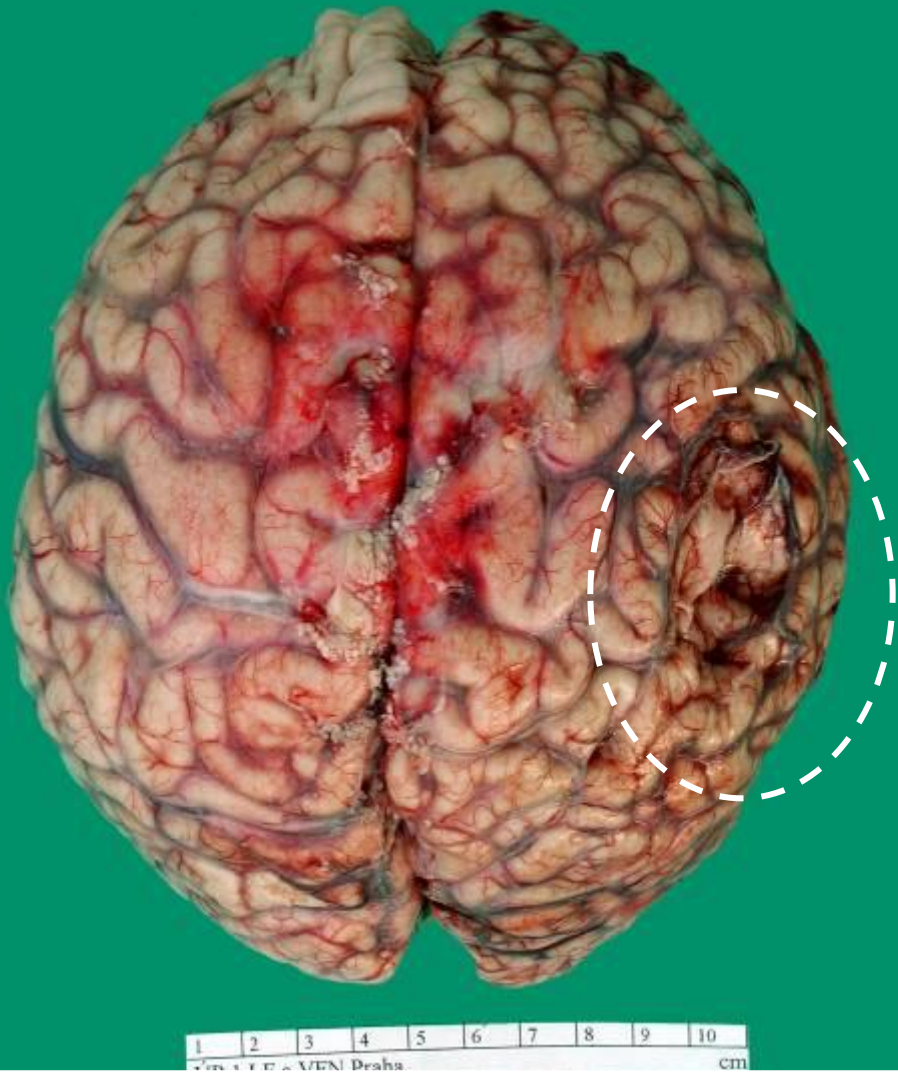
WHO Grading nádorů CNS 2021

- **G 1**
- **G 2**
- **G 3**
- **G 4**

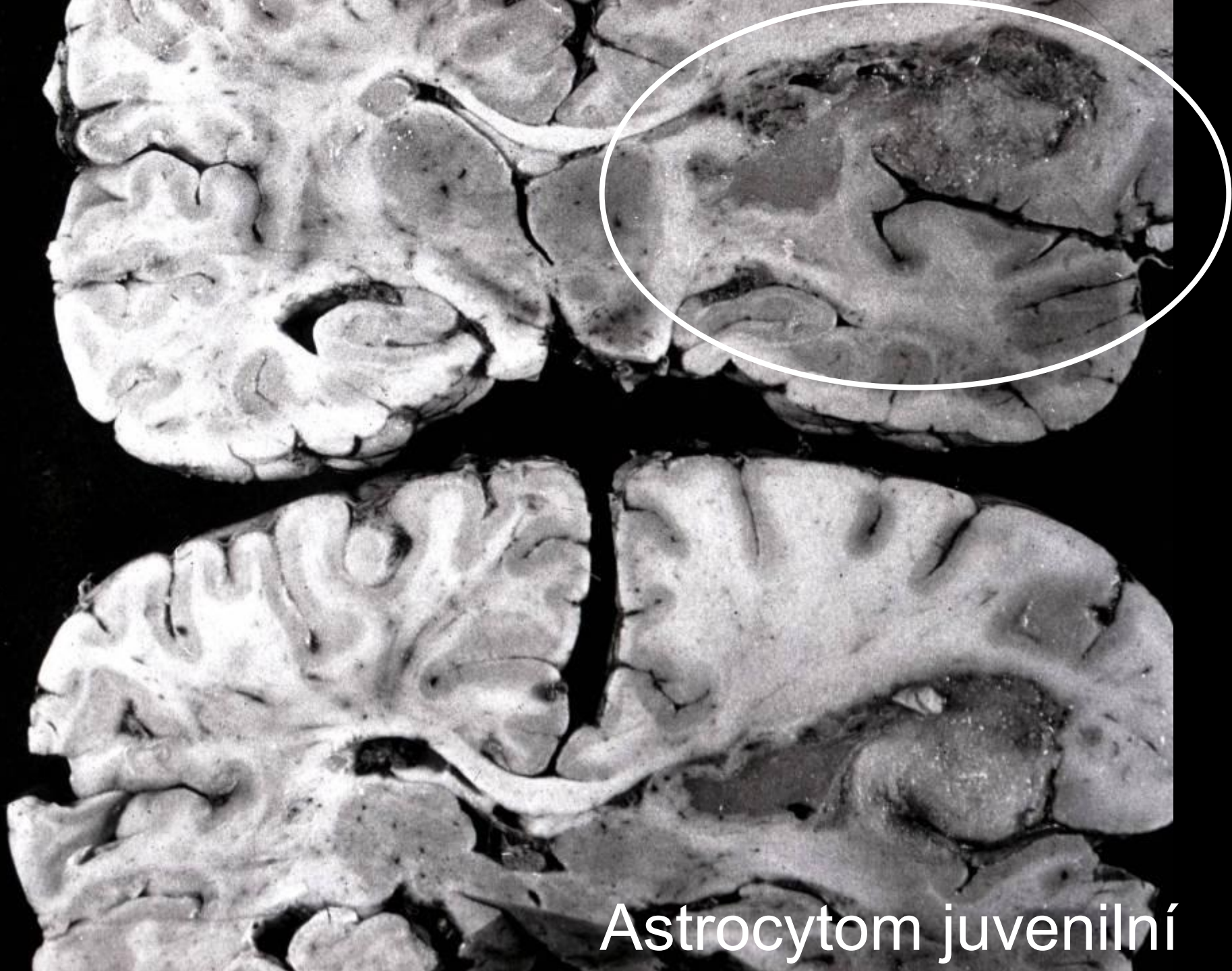
Klinicko-patologický grading

Vztahuje se ke konkrétní nozol. jednotce, např.:

- astrocytom –IDH mutovaný WHO CNS G 2,3,4
- meningiom - WHO CNS G 1,2,3,
- glioblastoma – IDH wild type WHO CNS G 4

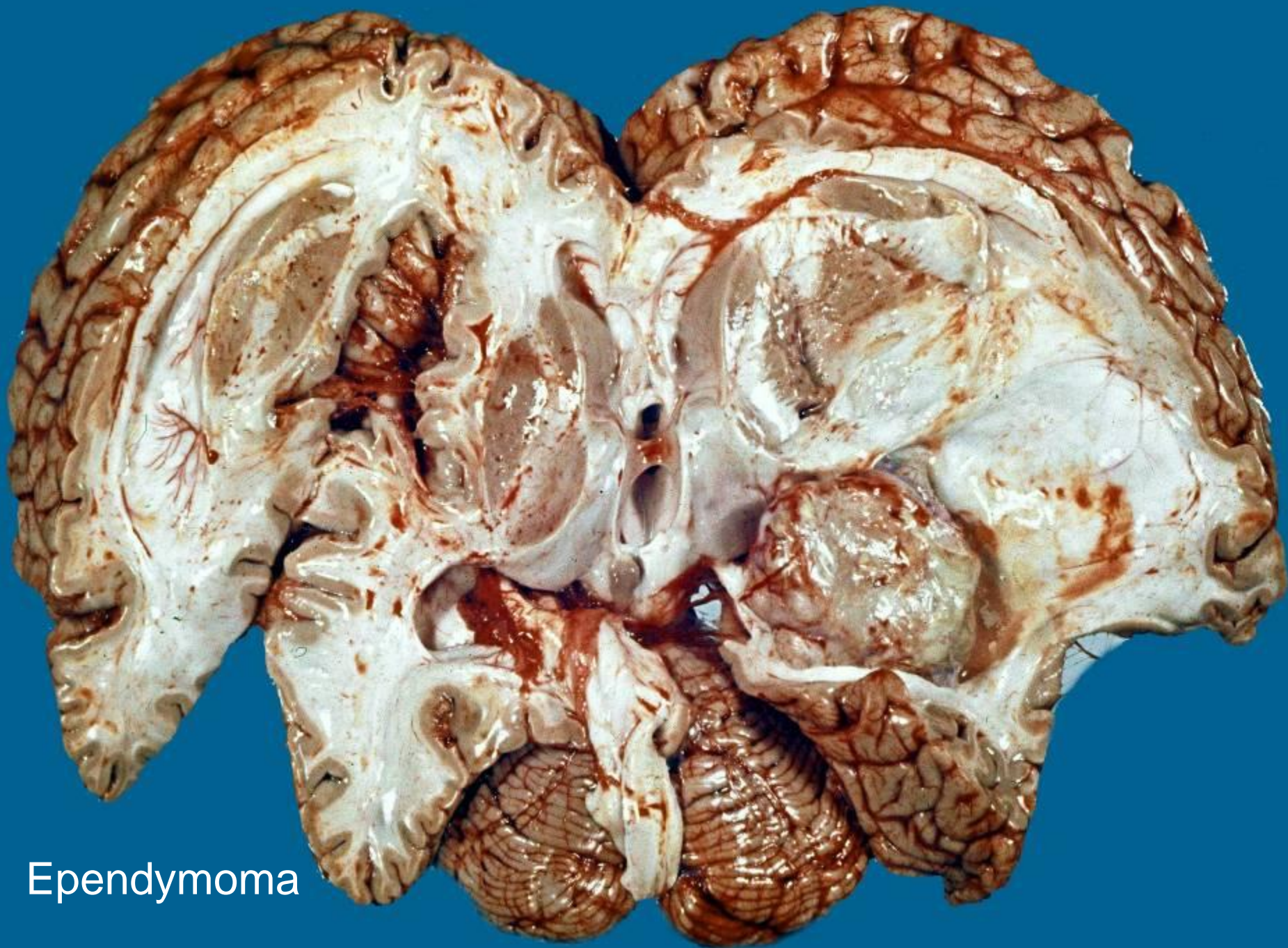
Mnohočetné meningeomy s impresí mozkové kůry

Astrocytom juvenilní

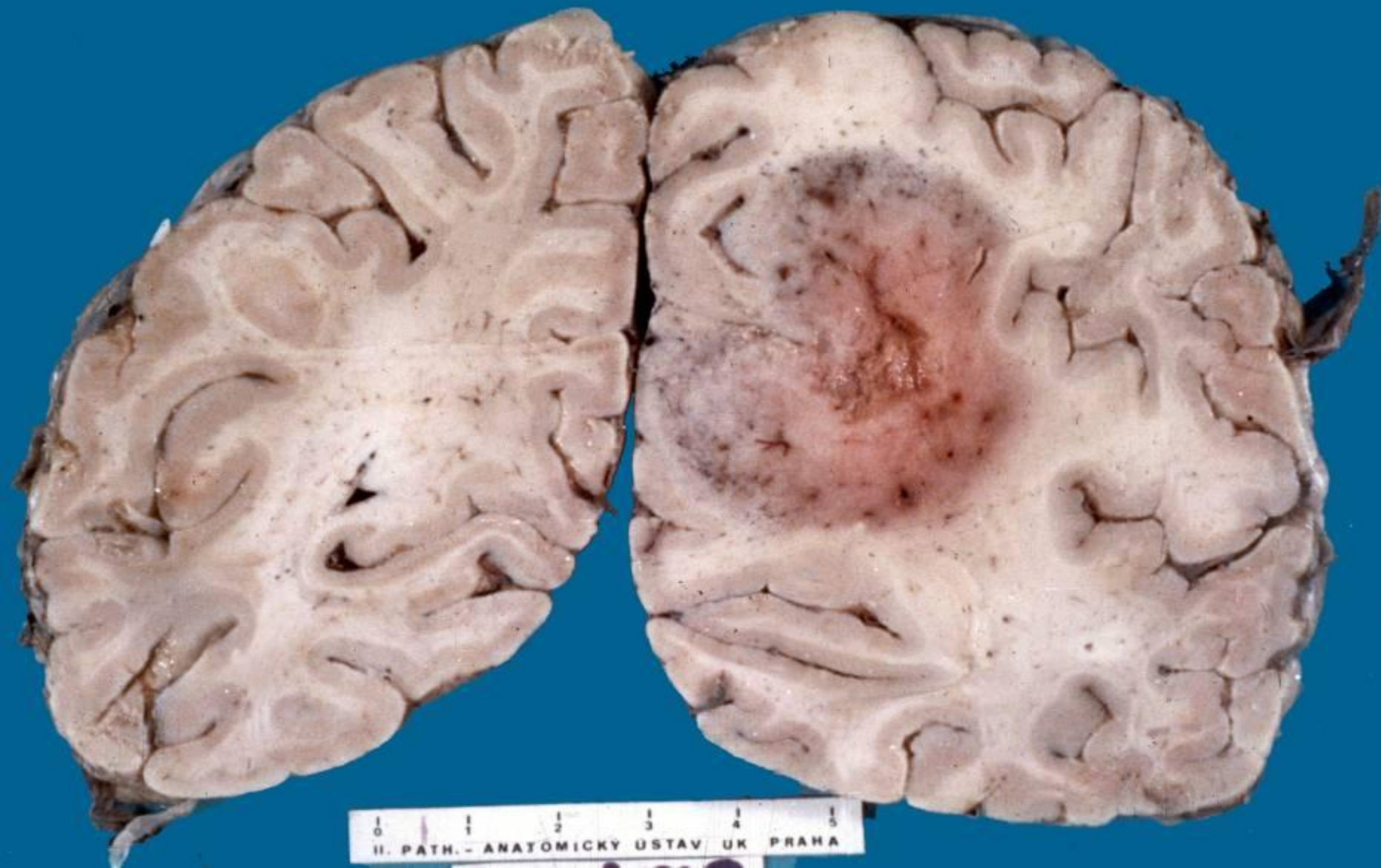

Glioblastom

Ependymoma

Lymfom mozku

Nemoci periferních nervů - neuropatie

- ❖ mohou být vrozené i (častěji) získané
- ❖ doprovázejí
 - trauma,
 - metabolické poruchy (diabetes mellitus),
 - infekce (borelióza, zoster, lepra)
 - intoxikace (olovo)
 - maligní nádory (malobuněčný karcinom plic, mnohotný myelom)

Nádory periferních nervů

- ❖ Neurilemmom - schwannom – vychází z buněk Schwannovy pochvy nervu.

Maligní variantou (vzácnou) je neurogenní sarkom

- ❖ Neurofibrom – obsahuje navíc příměs fibroblastických nádorových buněk

- ❖ Paragangliomy – nádory z periferních ganglií, většinou benigní, vzácné

Neurilemom

A close-up photograph of a field of green grass with numerous yellow dandelions in bloom. The dandelions are scattered throughout the grass, with some in the foreground and others in the background. The text "Děkuji za pozornost" is overlaid on the image in a white, bold, sans-serif font with a black outline, slanted upwards from left to right.

Děkuji za pozornost